

SVJETSKI DAN MISIJA 2019.

**KRISTOVA CRKVA
U MISIJI U SVIJETU**

Izvanredni misijski mjesec

Animacijski materijali

Impresum

Animacijski materijali za
Svjetski dan misija 2019.

Glavni urednik:

Vlč. Antun Štefan

Zamjenik glavnog urednika:

Mons. Luka Tunjić

Grafičko oblikovanje:

Ines Sosa Meštrović

Izdavač i nakladnik:

Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u RH

Ksaverska cesta 12a,

10 000 Zagreb

tel.: + 385 (0) 1 56 35 055

e-pošta: missio.croatia@misije.hr

web: www.misije.hr

Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u BiH

Kaptol 32,

71 000 Sarajevo

tel.: + 387 (0) 33 66 78 89

e-pošta: missio.bih@bih.net.ba

web: www.missio.ba

Tisak:

MMV-94 d.o.o.

Suradnici:

*don Ivan Stojanović, s. Celestina Gavrić,
don Boris Dabo, fra Ivica Vrbić, fra Ivica
Perić, fra Pero Čuić, Don Danko Litrić, s.
M. Alojzija Martinčević, Staša Srdanović, s.
Gita Klobučar, Blaženka Matković, Marina
Jagarinec, s. Lidija Vuksanović*

Sadržaj

Uvodnik	4
Molitva za Izvanredni mjesec misija 2019.	5
Papina poruka za Svjetski dan misija 2019. Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu	6
Papina svjetska molitvena mreža	9
Naša tema	10
Misijskom djelatnošću do čilosti vjere	
Sinoda o Amazoniji - izazov Crkve	
Instrumentum laboris za sinodu o Amazoniji	
Liturgija	17
Homilije za 28. tjedan kroz godinu	
29. nedjelja kroz godinu - Svjetski dan misija	
Homilija	
Molitva vjernika	
Euharistijsko klanjanje	
Animacija	35
Kateheza za osnovnu školu	
Kateheza za srednju školu	
Skup aktivnosti za djecu predškolske dobi	
Misijska krunica	
Dodatak	53
Papinska misijska djela	
Misijska svijest u Izvanrednom mjesecu misija	
Karta misionara	

Uvodnik

Izvanredni mjesec misija - listopad 2019.

*Poštovani oci biskupi,
Draga subraćo u svećeništvu,
Poštovane vjeroučiteljice i vjeroučitelji,
Poštovana braćo i sestre!*

U ruci držite brošuru koju su napravili razni suradnici Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, povodom ovogodišnjeg Svjetskog dana misija koji se obilježava 20. listopada. Ovogodišnji mjesec listopad papa Franjo je proglasio Izvanrednim mjesecom misija, povodom 100. obljetnice apostolskog pisma *Maximum Illud* kojim 1919. godine, njegov prethodnik papa Benedikta XV, podsjeća Crkvu – na svetu i glavnu zadaću koju joj je povjerio Isus: “*Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.*” (Mk 16, 15), i u kojoj je definirao principe i prioritete katoličkih misija ad gentes za razdoblje koje traje sve do danas.

Kao što znate Papinska misijska djela imaju za dužnost promicati i pomagati misijskih duh i solidarnost vjernika prema misijskim krajevima, i to činimo radosno i predano.

Ova brošura donosi brojna promišljanja na temu misija. U njoj se nalazi Papina poruka i njegove mjesečne misijske nakane za iduću godinu. Predstavljamo vam i apostolsko pismo *Maximum illud*, te donosimo osvrt na Sinodu o Amazoniji. U brošuri možete pronaći i različite liturgijske priloge za tjedan prije i za sam Svjetski dan misija. Tu su i prijedlozi za euharistijsko klanjanje, i različiti drugi, katehetski i animacijski, dokumenti.

Materijali će vam biti od koristi, zato jer Vam je stalo da dobro pripremite i proslavite Svjetski dan misija.

Zahvaljujući Vam na ljubavi koju imate za naše misionarke i misionare, molim Boga da Vas blagoslovi u vašim naporima.

Hvaljen Isus i Marija!

vlč. Antun Štefan
Nacionalni ravnatelj
Papinskih misijskih djela u
Republici Hrvatskoj

Molitva za Izvanredni misijski mjesec

Oče naš,
tvoj Sin jedinac Isus Krist,
uskrsnuli od mrtvih,
povjerio je svojim učenicima mandat
da "idu i učine učenicima sve narode".
Ti nas podsjećaš da po krštenju
svi sudjelujemo u poslanju Crkve.

Po darovima tvojeg Duha Svetoga
daj nam milost da budemo svjedoci evanđelja,
hrabri i gorljivi,
da bi poslanje povjereno Crkvi,
koje je još daleko od ostvarenja,
moglo pronaći nove i učinkovitije načine
za donošenje života i svjetlosti svijetu.

Pomozi nam da svi narodi
susretnu spasonosnu ljubav
i milosrđe Isusa Krista,
našeg Gospodina i našeg Boga,
koji s tobom živi i kraljuje,
u jedinstvu Duha Svetoga,
sada i u sve vijeke vjekova.
Amen.

Poruka pape Franje za Svjetski dan misija 2019.

Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu

Draga braćo i sestre,
od čitave sam Crkve zatražio da u mjesecu listopadu 2019. živi izvanredno razdoblje misijskog djelovanja u spomen na stotu godišnjicu apostolskog pisma *Maximum illud* pape Benedikta XV. (30. studenog 1919.). Proročka dalekovidnost njegova apostolskog prijedloga potvrdila mi je koliko je i danas važno obnoviti misijsko djelovanje Crkve te podvrći sudu, kroz prizmu evanđelja, njezino poslanje naviještanja evanđelja i donošenja svijetu spasenje Isusa Krista, umrlog i uskrslog.

Naslov ove poruke glasi jednako kao i tema Misijskog mjeseca listopada: *Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu*. Proslava ovog mjeseca pomoći će nam ponovno otkriti misijsku dimenziju naše vjere u Isusa Krista, vjere koja nam je besplatno dana kao dar na krštenju. Naša sinovska pripadnost Bogu nije nikada pojedinačni, nego je uvijek crkveni čin: iz zajedništva s Bogom, Ocem, Sinom i Duhom Svetim, mi smo, zajedno s mnogom našom braćom i sestrama, rođeni na novi život. Ovaj božanski život nije proizvod koji se prodaje – mi ne provodimo prozelitizam – nego bogatstvo koje treba darivati, prenositi i naviještati: to je smisao poslanja. Taj smo dar besplatno primili i besplatno ga dijelimo s drugima (usp. *Mt 10, 8*), ne isključujući nikoga. Bog želi da se svi ljudi spase i prispiju spoznaji istine te iskuse njegovo milosrđe zahvaljujući Crkvi, sveopćem sakramentu spasenja (usp. *1 Tim 2, 4*; DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. *Lumen gentium*, 48).

Crkva je u misiji u svijetu: vjera u Isusa Krista daje nam vidjeti sve stvari u pravome svjetlu omogućujući nam da promatramo svijet Božjim očima i srcem; nada nas otvara vječnim obzorima božanskog života kojeg smo uistinu dionici; ljubav, čiji nam je predokus dan u sakramentima i bratskoj ljubavi, potiče nas ići sve do nakraj svijeta (usp. *Mih 5, 3*; *Mt 28, 19*; *Dj 1, 8*; *Rim 10, 18*). Crkva u izlasku sve do nakraj svijeta zahtijeva stalno i trajno misijsko obraćenje. Koliki nam svetci, koliki muškarci i žene vjere svjedoče, pokazuju da je ta neograničena otvorenost, taj milosrdni izlazak moguć i ostvariv, jer je vođen ljubavlju i njezinim najdubljim značenjem kao dar, žrtva i besplatnost (usp. *2 Kor 5, 14-21*)! Neka onaj koji propovijeda Boga bude Božji čovjek (usp. apost. pis. *Maximum illud*).

To je zapovijed koja nas se izravno tiče: ja sam uvijek misija; ti si uvijek misija; svaki je krštenik i svaka krštenica misija. Onaj koji ljubi nikad ne miruje, nešto ga tjera da izlazi iz samoga sebe, privučen je i privlači druge, daruje se drugom i gradi odnose koji daju život. Za Božju ljubav nitko nije beskoristan ili beznačajan. Svaki od nas je jedna misija u svijetu, jer je plod Božje ljubavi. Čak i ako moj otac i moja majka lažima, mržnjom i nevjernošću izdaju svoju ljubav, Bog nikada ne opoziva dar života. Od vječnosti je predodredio da sva njegova djeca budu dionici njegovoga božanskog i vječnog života (usp. *Ef 1, 3-6*).

Ovaj nam se život daruje u krštenju, koje nam daje dar vjere u Isusa Krista pobjednika nad grijehom i smrću, preporuča nas na Božju sliku i sličnost i ucjepljuje nas u Kristovo tijelo, koje je Crkva. U tome smislu

krštenje je dakle uistinu potrebno za spasenje jer nam jamči da smo, uvijek i svugdje, sinovi i kćeri u Očevoj kući, a nikada siročad, stranci ili robovi. Ono što je u kršćaninu sakramentalna stvarnost – čije je ispunjenje euharistija –, ostaje poziv i određenje svakog muškarca i žene u očekivanju obraćenja i spasenja. Krštenje je ispunjeno obećanje Božjeg dara koje čovjeka čini sinom u Sinu. Mi smo djeca naših roditelja po tijelu, ali u krštenju nam je dano prvotno očinstvo i istinsko majčinstvo: nitko ne može imati Boga za Oca ako nema Crkvu za majku (usp. sveti Ciprijan, *De catholicae unitate Ecclesiae*: PL 4, 503 A).

Tako je u Božjem očinstvu i majčinstvu Crkve ukorijenjeno naše poslanje, jer je u krštenje utkano slanje koje je Isus izrazio u zapovijedi danoj nakon uskrsnuća: kao što je Otac poslao mene, ja šaljem vas ispunjene Duhom Svetim da pomirite svijet (*Iv* 20, 19-23, *Mt* 28, 16-20). Ovo poslanje je kršćaninova zadaća: nikome se ne smije uskratiti navještaj da je pozvan biti posinovljeno dijete Božje i prepoznati svoje osobno dostojanstvo i intrinzičnu vrijednost svakog ljudskog života od začeca do prirodne smrti. Rašireni sekularizam, u kojem dolazi do agresivnog kulturalnog odbacivanja Božjeg očinstva u našoj povijesti, sprječava svako istinsko sveopće bratstvo koje se izražava u uzajamnom poštivanju život svakog ljudskog bića. Bez Boga Isusa Krista svaka se razlika svodi na paklenu prijetnju koja sprječava svako bratsko prihvaćanje i plodonosno jedinstvo ljudskog roda.

Sveopće određenje spasenja, koje je Bog ponudio u Isusu Kristu, navelo je Benedikta XV. da pozove na nadilaženje svih nacionalističkih i etnocentričkih zatvorenosti odnosno sprege propovijedanja evanđelja s ekonomskim i vojnim interesima kolo-

nijalnih sila. U svome apostolskom pismu *Maximum illud* papa je podsjetio da sveopća misija Crkve zahtijeva da se izađe iz okvira isključive pripadnosti vlastitoj zemlji i vlastitome narodu.

Otvaranje kulture i zajednice spasonosnoj novosti Isusa Krista zahtijeva nadilaženje svake neprilične etničke i crkvene introvertiranosti. I danas su Crkvi potrebni muškarci i žene koji, po svojem krštenju, velikodušno odgovaraju na poziv da izađu iz vlastitoga doma, obitelji, zemlje, jezika i mjesne Crkve. Oni su poslani narodima, u svijet koji još nije preobražen sakramentima Isusa Krista i njegove svete Crkve. Naviještajući Božju riječ, svjedočeći evanđelje i slaveći život Duha, oni pozivaju na obraćenje, krste i nude kršćansko spasenje uz poštivanje slobode svake osobe, u dijalogu s kulturama i religijama narodâ kojima su poslani. *Missio ad gentes*, koji je uvijek prijeko potreban Crkvi, daje tako temeljni doprinos procesu stalnog obraćenja sviju kršćana. Vjera u Isusovo uskrsnuće, poslanje u Crkvi primljeno na krštenju, zemljopisno i kulturno izlaženje iz sebe samoga i vlastitoga doma, potreba za spasenjem od grijeha i oslobođenjem od osobnog i društvenog zla, sve to zahtijeva poslanje koje doseže do samih krajeva zemlje.

Providonosna podudarnost s održavanjem Posebne sinode o Crkvama u Amazoniji omogućuje mi da stavim naglasak na to kako je poslanje koje nam je Isus povjerio darom svoga Duha još uvijek aktualno

i prijeko potrebno za te zemlje i njihove narode. Obnovljena Pedesetnica širom otvara vrata Crkve kako nijedna kultura ne bi ostala zatvorena u sebe samu i kako nijedan narod ne bi ostao izoliran, nego otvoren sveopćem zajedništvu vjere. Nitko ne smije ostati zatvoren u vlastito »ja«, u autoreferencijalnost svoje etničke i vjerske pripadnosti. Isusovo uskrsnuće razbija uske granice svjetova, religijâ i kulturâ, pozivajući ih da rastu u poštivanju dostojanstva muškaraca i žena, prema sve dubljem obraćenju istini uskrsloga Gospodina koji svima daje istinski život.

U sjećanje mi dolaze riječi pape Benedikta XVI. izgovorene na početku susreta južnoameričkih biskupa u Aparecidi u Brazilu 2007. godine koje želim ovdje ponoviti kao da ih ja sam govorim: »Što je prihvaćanje kršćanske vjere značilo za narode Latinske Amerike i Kariba? Za njih je to značilo upoznati i prihvatiti Krista, nepoznatog Boga kojeg su njihovi preci, a da toga nisu bili ni svjesni, tražili u svojim bogatim vjerskim tradicijama. Krist je bio Spasitelj za kojim su tiho čeznuli. To je također značilo da su, zajedno s vodama krštenja, primili božanski život koji ih je učinio Božjim posinstvom i, k tome, da su primili Duha Svetoga koji je došao podariti njihove kulture bogatim plodovima, čisteći ih i razvijajući brojne klice i sjeme koje je utjelovljena Riječ stavila u njih, usmjeravajući ih putevima Evanđelja. [...] Božja Riječ, utjelovivši se u Isusu Kristu, postala je također povijest i kultura. Utopija povratka tome da se oživljava pretkolumbovske religije, odvajajući ih od Krista i sveopće Crkve, ne bi bio korak naprijed, nego korak natrag. To bi zapravo bilo nazadovanje prema povijesnom trenutku usidrenom u prošlosti« (*Govor na otvorenju zasjedanja, 13. svibnja 2007.*:

Insegnamenti III, 1 [2007], 855-856).

Mariji našoj Majci povjeravamo poslanje Crkve. U jedinstvu sa svojim Sinom, od samog časa utjelovljenja, Blažena Djevica bila je u pokretu, pustila je da bude potpuno uključena u Isusovo poslanje, koje je podno križa postalo njezino vlastito: poslanje suradnje, kao Majke Crkve, u rađanju novih Božjih sinova i kćeri u Duhu i vjeri.

Želim zaključiti s nekoliko riječi o Papinskim misijskim djelima, koja se već u *Maksimumu illudu* predlaže kao pomoćno sredstvo u misijskom poslanju. Papinska misijska djela izražavaju svoje služenje univerzalnosti Crkve kao globalna mreža koja pruža podršku Papi u njegovoj misijskoj zadaći molitvom, tom dušom misije, i dobrotvornošću kršćana iz cijeloga svijeta. Oni svojim prilozima pomažu Papi u evangelizaciji partikularnih Crkava (Djelo za širenje vjere), u odgoju i izobrazbi mjesnoga klera (Djelo svetoga Petra apostola), u odgajanju misijske svijesti kod djece iz cijeloga svijeta (Djelo svetog Djetinjstva) i oblikovanju misijske dimenzije vjere kršćanâ (Misijska zajednica). Ponovno izražavajući svoju podršku ovim djelima nadam se da će izvanredni Misijski mjesec u listopadu 2019. pridonijeti obnovi njihova misijskog služenja mojoj službi.

Misionarima i misionarkama, kao i svima onima koji, snagom svoga krštenja, na bilo koji način sudjeluju u poslanju Crkve, od srca upućujem svoj blagoslov.

Iz Vatikana, 9. lipnja 2019., na svetkovinu Duhova.

papa Franjo

Papina svjetska molitvena mreža

Nakane Apostolata molitve 2020.

Siječanj

Evangelizacijska: Promicanje svjetskog mira
Molimo da kršćani, sljedbenici drugih religija i svi ljudi dobre volje promiču mir i pravdu u svijetu.

Veljača

Opća: Slušati vapaje migranata
Molimo da se čuju i razmotre vapaji naše braće i sestara migranata, žrtava kriminalaca u ilegalnoj migraciji.

Ožujak

Evangelizacijska: Za katolike u Kini
Molimo da Crkva u Kini ustraje u svojoj vjernosti evanđelju i raste u jedinstvu.

Travanj

Opća: Sloboda od ovisnosti
Molimo da se pomogne onima koji pate od ovisnosti i da ih se prati.

Svibanj

Evangelizacijska: Za đakone
Molimo da đakoni, vjerni u služenju Božjoj riječi i siromašnima, budu okrepljujući simbol za cijelu Crkvu.

Lipanj

Evangelizacijska: Put Srca
Molimo da svi koji trpe mogu pronaći svoj put u životu, dopuštajući da ih dotakne Isusovo Srce.

Srpanj

Opća: Naše obitelji
Molimo da današnje obitelji budu popraćene ljubavlju, poštovanjem i vodstvom.

Kolovoz

Opća: More, mornari i ribari
Molimo za sve one koji rade i žive od mora, a među njima za mornare, ribare i njihove obitelji.

Rujan

Opća: Poštovanje resursa planete
Molimo se da se resursi planeta ne pljačkaju, već da se dijele na pravedan i dostojan način.

Listopad

Evangelizacijska: Poslanje laika u Crkvi
Molimo da kršteni laici, osobito žene, mogu više sudjelovati na područjima odgovornosti u Crkvi.

Studeni

Opća: Umjetna inteligencija
Molimo da napredak robotike i umjetne inteligencije uvijek služi čovječanstvu.

Prosinac

Evangelizacijska: Za molitveni život
Molimo da naš osobni odnos s Isusom Kristom bude hranjen Božjom riječju i životom molitve.

Dnevno prikazanje

Bože, naš Oče, prikazujem ti sav svoj dan. Prikazujem ti svoje molitve, misli, riječi, djela i trpljenja u jedinstvu s tvojim Sinom Isusom Kristom koji se tebi u Euharistiji trajno prikazuje za spasenje svijeta. Neka Duh Sveti, koji je vodio Isusa, bude danas i moj vođa i moja snaga da mogu svjedočiti tvoju ljubav. A s Marijom, Gospodinovom Majkom i Majkom Crkve, molim te osobito za nakane što ih Sveti otac za ovaj mjesec preporučuje molitvama svih vjernika.

Naša tema

Misijskom djelatnošću do čilosti vjere

mons. Luka Tunjić

Nacionalni ravnatelj

Papinskih misijskih djela u BiH

Isusovu zapovijed učenicima da idu po svem svijetu propovijedati evanđelje i da učine njegovim učenicima sve narode apostoli su doslovno i ozbiljno shvatili. O tome ponajviše svjedoče *Djela apostolska*. Kristov nauk i ispunjenost Duhom Svetim bili su pokretačka snaga koja je za kratko vrijeme preobrazila obličje ondašnjeg svijeta. Sveti Pavao najbolja je slika svega onoga što su navjestitelji riječi Božje doživljavali: prijetnje, oskudicu, zatvaranje, batine, brodolome, mučeničku smrt... Tako je bilo cijelu povijest ljudskog roda i kršćanstva. Gotovo svaki narod je imao svojeg Ćirila i Metoda, svoju zaslužnu osobu za primanje kršćanstva.

Papa Benedikt XV. (1919. g.) osjetio je potrebu da misijsku praksu Crkve treba sustavnije urediti te je u svojem apostolskom pismu *Maximum Illud* dao osnovne smjernice misijskog djelovanja. Naknadni dokumenti o misijama upravo su na temelju tih smjernica razrađivali određene misijske aspekte. Cijelu tu misijsku praksu tijekom povijesti Drugi vatikanski sabor je efektno definirao u samo jednoj rečenici: „Crkva je po svojoj naravi misijska.“ (Usp. *Lumen Gentium*; *Ad Gentes*) Deset godina nakon Sabora papa Pavao VI. u apostolskoj pobudnici *Evangelii nuntiandi* ponavlja i potiče: „Evangelizirati, naime, jest milost i vlastiti poziv Crkve, njezin najdublji identitet. Ona postoji da bi evangelizirala.“ Misije se ne mogu i ne smiju promatrati kao nešto posebno ili ka-

kvo paralelno djelovanje Crkve, koje bi bilo odvojeno od vjere njezinih članova. Zato crkveni dokumenti ističu da se misije, misijska svijest i misijska zvanja rađaju iz vjere Crkve. Tako papa Ivan Pavao II. u enciklici *Redemptoris missio* daje naglasak upravo na odnos misija i vjere Crkve: „Misije obnavljaju Crkvu, okrepljuju vjeru i kršćanski identitet, daju novi zanos, nove motivacije. Vjera se jača darivajući ju.“ U istom dokumentu papa podsjeća krštene narode na obvezu prema onima koji još nisu upoznali Isusa Krista. Papa govori o potrebi nove evangelizacije unutar kršćanskih naroda, da bi bili kadri biti nositelji evangelizacije: „Nova evangelizacija kršćanskih naroda naći će nadahnuće i potporu u odgovornosti za univerzalnu misiju.“ Prema tome, zrelost Crkve mjeri se upravo prema njezinu odnosu prema misijama, prema mladim crkvama, koje niču i stasaju. Stoga s razlogom i papa Franjo, proglašujući Izvanredni misijski mjesec listopad 2019., kaže da „*Missio Ad gentes* treba postati izvor, uzor, nadahnuće, kriterij rada i vrednovanja cjelokupnog djelovanja Crkve“.

Temeljno je pitanje u svakom vremenu i za svakog čovjeka na kojem mjestu mu je duhovni život, navještaj riječi Božje, spasenje duše, na kojem mjestu je njegova osobna vjera. Od odgovora na ta pitanja zavisi i misijska svijest te misijsko djelovanje Crkve, odnosno budućnost Crkve uopće. Svi osjećamo blagodat vremena u kojem živimo, ali još više opasnosti u koje suvremeni čovjek sve više i dublje pada. Postaje svjestan svojeg potonuća, ali nametnut ritam i standard života ne dozvoljava mu nazad. Ponašamo se kao ovisnici o kocki – još ovo, još ovaj put, dok riješim ovo – i tako bez kraja. Umjesto željene sreće porasla je još

više ovisnost i potreba daljnjeg osvajanja, kao nekada kod velikih vojskovođa, čija su carstva propala, i a iza kojih su bila potrebna stoljeća moralnoga i duhovnog oporavka. Ovomu tehničko-tehnološkom i digitalnom te potrošačkom mentalitetu, u kojem je prestiž i tjelesno uživanje na prvom mjestu, Crkva mora naći načina i ponuditi Trojedinog Boga: Oca, Sina i Duha Svetoga, njihovu ljubav, koja jedina može osloboditi današnjeg čovjeka od svih njegovih ropstava, koja mu može vratiti oduzeto dostojanstvo i samopoštovanje, koja mu može vratiti izgublenu radost i smisao života, koja mu može usmjeriti pogled prema nebu, od kojeg dolazi spasenje i otkupljenje.

Proglašenje Izvanrednoga misijskog mjeseca listopada 2019. ima za cilj današnjega krštenog čovjeka vratiti sebi, njegovu krštenju – korijenu u koji je Bog posijao klicu božanskog života i spasenja. Misijski mjesec želi nam usvijestiti važnost zajedničke i osobne molitve, važnost sakramentnog života, riječi Božje, primjera tolikih blaženih i svetih misionara koji su podnijeli mučeništvo navješćujući radosnu vijest Isusa Krista. Ovaj misijski mjesec poziva nas da ozbiljnije pogledamo u svoje srce i odredimo kurs svojega životnog puta. Krštenjem smo pozvani na život u slobodi dostojan djece Božje. Ovo što sada proživljavamo duboko je zamagljenje pogleda i oblik ropstva koji je, izgleda, opasniji od klasičnog ropstva. Od svih robovanja može nas osloboditi samo onaj koji nikomu i ničemu nije robovao. „Robovao“ je služeći u ljubavi, a vrhunac tog služenja i predanja jest smrt na križu, dok je uskrsnuće od mrtvih konačna pobjeda. Svi naši zemaljski uspjesi i pobjede samo su sjena onoj uskrslog Gospodina. Uspoređujući sadašnji svijet i slavu uskrsnuća, možemo samo uvidjeti koliko su umješni i uspješni stratezi ovog svijeta i graditelji babilonske kule, kojoj znademo završetak. Stoga je neminovno

pitanje čeka li nas sudbina graditelja babilonske kule ili djece Božje, koja se znaju pokajati, zaplakati pod križem Gospodina našeg Isusa Krista i zajedno sa sv. Tomom zavapiti: „Gospodin moj i Bog moj!“ Izvanredni misijski mjesec listopad 2019. upravo nas pripravlja na taj iskreni i duboki zagrljaj bratske i kršćanske ljubavi, između sebe i prema mladim kršćanskim crkvama u misijama. Poziva nas, kako kaže *Redemptoris missio*, „izaći iz samih sebe te svoja dobra dijeliti s drugima, počevši od onoga najdragocjenijega, a to je vjera. U svjetlu toga misionarskog zahtjeva mjeri se vjerodostojnost i izvornost ustanova i pokreta, župa i djela apostolata u Crkvi. Jedino ako postane misijska, kršćanska će zajednica moći nadvladati podjele i unutrašnje napetosti te ponovno naći svoje jedinstvo i čilost vjere.“ U ovoj milosnoj misijskoj pripravi obnovimo vlastiti krsni identitet i ojačajmo svoju vjeru u susretu sa živim Isusom, koji nas poziva živjeti dostojanstvo na koje smo po krštenju pozvani i koji nas također šalje propovijedati svoju radosnu vijest. Crkva produžuje misiju koju je Krist primio od Oca u Duhu Svetome i tako izvršava svoje poslanje do Isusova drugoga, slavnog dolaska.

Sinoda o Amazoniji - izazov Crkve

vlč. Antun Štefan
Nacionalni ravnatelj
Papinskih misijskih djela u RH

1. Sinoda

Vrijeme koje je zakazano za sinodu jest listopad 2019. Priprema sinode započela je prije dvije godine (2017.). Prošle godine odgovori na upitnik objedinjeni su u dokumentu koji služi kao neposredna priprema za Sinodu.

Zemlje koje sudjeluju na Sinodi jesu one koje na svojem teritoriju imaju dio Amazonije. To su Brazil, Peru, Bolivija, Ekvador, Kolumbija, Venezuela, Paragvaj, Gvajana i Surinam. Biskupska konferencija Latinske Amerike (CELAM), sa sjedištem u Bogoti, uspostavila je crkvenu koordinaciju pod nazivom Panamazonska mreža (REPAM), da bi priprema Sinode bila što učinkovitija.

2. Amazonija

Površina Amazonije iznosi oko sedam milijuna kvadratnih kilometara. To je najveća šuma na našem planetu, koja je zbog količine kisika koju proizvodi prepoznata kao „pluća planeta“. To je također regija svijeta u kojoj je bioraznolikost flore i faune najvažnija i najraznolikija. Godine 2011. proglašena je jednim od sedam svjetskih čuda. Razaranje okoliša veoma je intenzivno i povećava se svake godine zbog krčenja šuma, povećane poljoprivredne proizvodnje, nekontrolirana rudarstva, plantaža droge, turizma...

Teško je procijeniti broj stanovništva Amazonije zbog njegove rijetkosti i raspršenosti. 50 najvećih gradova različitih amazonskih zemalja ima više od 15 milijuna stanovnika.

U prašumi se oko 170 etničkih skupina nalazi u dobrovoljnoj izolaciji. Uništavanje domorodačkih naroda postupno se povećava.

3. Crkva u Amazoniji

Svaka država nastoji organizirati evangelizaciju Amazonije djelovanjem misionarskih zajednica koje su odgovorne za sakramentalizaciju i socijalna djela obrazovanja i zdravstva. Budući da su to vrlo velika područja, vrlo rijetko naseljena i s vrlo različitim etničkim skupinama, trajna pastoralna skrb veoma je rijetka. Drugi vatikanski sabor prije 50 godina omogućio je osposobljavanje laika da bi preuzeli odgovornost u svojim zajednicama. Na sastanku latinoameričkih biskupa 1992. godine u Santo Domingu (Dominikanska Republika) inzistiralo se na inkulturaciji petero područja: vjere, Crkve, liturgije, sakramenata, evanđelja i dogme. Postignut je skroman napredak zbog nedostatka službenika i podozrivosti crkvenih vlasti.

Tema sinode: Amazonija, novi putevi za crkvu i cjelovitu ekologiju

S obzirom na temu, Sinoda o Amazoniji ima tri glavne osi.

- 1) „**Novi putevi**“ u odnosu na autohtono stanovništvo, na globalizaciju i nedostatak sudjelovanja Crkve u tim izazovima.
- 2) Novi putevi „**za Crkvu**“: riječ je o provedbi nove koncepcije misija.
  - a) Tijekom godina otkrivena je vrijednost svake religije bez ikakve superiornosti među njima.
  - b) Inkulturacija je zamijenjena međukul-

turnošću, to jest uzajamnim obogaćivanje kultura, koje su matrice religija. Amazonija ima veliku raznolikost kultura, sposobnih stvarati nove vjerske izraze za samo kršćanstvo.

c) Takav razvoj razmišljanja prisiljava Katoličku crkvu da ažurira svoje strukture, svoje norme, svoje liturgijske izraze, službe, centralizam i patrijarhat...

3) Novi putevi „za integralnu ekologiju“, koja prihvaća prirodu i ljude koji u njoj žive. Danas su prava prirode i starosjedilaca zastave solidarnosti i borbe Katoličke crkve.

Izazovi i zadaće

U Latinskoj Americi pet sastanaka Biskupske konferencije Latinske Amerike, bazičnih crkvenih zajednica i zagovornika teologije oslobođenja otvorilo je nove putove i nove izraze vjere. Sinoda o Amazoniji jedinstvena je prigoda za preobrazbu Crkve i današnjeg svijeta od onoga što već postoji.

1. Veliki izazovi

Sinoda se treba suočiti s novim izazovima.

a) Da postane nada za novi razvoj amazonskih naroda. Trenutno je u pitanju njihov opstanak, skladan razvoj i respektabilna integracija u međunarodnu zajednicu.

b) Da bude nova Pedesetnica (Duhovi) za Katoličku crkvu. Crkve Amazonije postat će „laboratoriji“ crkvene preobrazbe ako se znamo otvoriti novostima znakova vremena i Duha Svetoga.

c) Da obnovi odnos ljubavi prema prirodi. Velika novost amazonskih naroda njihov je prijateljski odnos s prirodom. Oni mogu puno pridonijeti obnovi ostatka svijeta.

2. Tri velika zadatka

Naša je Crkva potrebna velikih promjena da bi izišla iz zastarjela tradicionalizma, koji nije u stanju odgovoriti na izazove današnjega vremena. Po riječima pape Franje

tri su velika zadatka kao nadahnuće za novi početak: „Budite Crkva u stanju misija.“

a) Prvi zadatak: Isusov primjer i prakse prvih kršćanskih zajednica. „Vratimo se ‘prvoj ljubavi.’“

Drugi vatikanski sabor i različite biskupske sinode po kontinentima s kraja prošlog stoljeća sve nas potiču da se vratimo Isusovoj novosti i njegovoj radosnoj vijesti o kraljevstvu. Isusova misija bila je ostvariti kraljevstvo Božje.

Prve kršćanske zajednice nastavile su tim putem i zato su nam ostavile evanđelja, to jest praksu Isusa u odnosu na kraljevstvo.

b) Suočiti se i zamijeniti neoliberalni sustav smrti.

U tome je papa Franjo posebno jasan i energičan. Kapitalistički sustav naziva „terorističkim“ i kaže da se mora promijeniti. „Govorimo o potrebi promjene struktura da bi se poštovao život... Pobunite se protiv tiranije novca! Budite hrabri! Bježite od korupcije!“

c) „Crkva koja izlazi“.

U svojoj pobudnici *Radost evanđelja (Evanĝelii Gaudium)* papa je napisao: „Potrebna je ‘pastoralna i misionarska obnova i preobrazba‘, koje ne mogu ostaviti stvari da

teku kako teku (25).

Valja reformirati i crkvene strukture da bi postale više misionarske (27), pri čemu misli i na reformu papinstva, da bi što više „bilo vjerno zadaći koju mu je Krist dodijelio“ (32), pa za govora „zdravu decentralizaciju“ (16).

Sve to, između ostaloga, znači:

- Napustiti kleričku kulturu i ići prema kulturi dijaloga i poštovanja.
- Napustiti Crkvu „utvrđenog dvorca“ i postati „seoska bolnica“.
- Napustiti Crkvu zatvorenu u samu sebe i živjeti ju kao milosrdnu Crkvu koja se brine za siromašne.
- Prestati biti apsolutistička institucija i postati Crkva zajedništva i narod Božji.
- Napustiti status quo i spregu s novcem i moći te postati proročka Crkva, braniteljica svih žrtava.
- Napustiti pastoral velikih okupljanja i ponovo postati kućna Crkva, Crkva zajednica.

Te su promjene *moĝue* jer su se već počele realizirati; potrebne jer siromašni žive vrlo loše razdoblje; *hitne* jer će crkvene krize uvijek biti sve jače i razornije.

Instrumentum laboris za sinodu o Amazoniji

Amazonski svijet traži od Crkve da bude njegova saveznica, da bi puni život koji je Isus donio u svijet mogao doći do svih, a posebno do siromašnih. To je, ukratko, sadržaj pripremnog dokumenta *instrumentum laboris* za biskupsku sinodu posvećenu Amazoniji, koja će se održati u listopadu ove godine o temi *Amazonija – novi putovi za Crkvu i za cjelovitu ekologiju*.

Taj radni dokument, koji je 17. lipnja objavilo i novinarima predstavilo glavno tajništvo Biskupske sinode, rezultat je procesa započeta putovanjem pape Franje u Peru, u Puerto Maldonado, u siječnju 2018. godine, nastavljena u savjetovanju tijekom cijele godine s Božjim narodom na cijelom području Amazonije i završena Drugim sastankom Predsinodskog vijeća, održanim u svibnju 2019. godine.

Prvi dio dokumenta, naslovljen *Glas Amazonije*, prikazuje stvarnost amazonskog teritorija i njegove narode. Teritorij Amazonije, koji se nalazi u središtu Južne Amerike, obuhvaća dijelove Brazila, Bolivije, Perua, Ekvadora, Kolumbije, Venezuele, Gvajane, Surinama i Francuske Gvajane. Amazonske šume prekrivaju više od pet milijuna četvornih kilometara, a to je 40 % ukupne površine tropskih šuma. Međutim životu u Amazoniji prijeti uništenje i iskorištavanje okoliša te sustavno kršenje temeljnih ljudskih prava amazonskog pučanstva, a posebno prava autohtonih naroda, kao što je pravo na teritorij, na samoodređenje, na razgraničenje teritorija, na savjetovanje i prethodnu privolu.

Po mišljenju zajednica koje su sudjelovale u pripremi za sinodu, prijetnje životu u Amazoniji proizlaze iz gospodarskih i političkih interesa prevladavajućih sektora današnjeg društva, a posebno ekstraktivnih kompanija. U ovom trenutku klimatske promjene i sve jače

ljudsko djelovanje, odnosno rašumljivanje, požari i promjene u iskorištavanju tla, vode Amazoniju do točke s koje nema povratka.

Vapaj Zemlje i siromaha

U drugom dijelu dokumenta razmatraju se i daju prijedlozi za pitanja koja se odnose na cjelovitu ekologiju. Amazonija je danas ranjena i izobličena ljepota, mjesto boli i nasilja, kako rječito ističu izvještaji mjesnih crkava koje je zaprimilo glavno tajništvo Biskupske sinode. Šire se nasilje, kaos i korupcija. Teritorij je postao prostor sukoba i potpuna uništenja naroda, kultura i naraštaja – napominje se u izvještajima. Ima onih koji su primorani napustiti vlastitu zemlju, a onda često padaju u mreže mafije, trgovine drogom i ljudima (posebice žene) te postaju žrtve prisilna rada i maloljetničke prostitucije.

Teritorij nade i „dobrog života“

Starosjedilački amazonski narodi mogu nas mnogočemu poučiti. Uviđamo da su se više tisuća godina brinuli o svojoj zemlji, vodi i šumi i uspjeli su ih očuvati sve do danas, da bi cijelo čovječanstvo moglo uživati u radosti besplatnih darova Božjeg stvaranja. Novi putevi evangelizacije imaju biti građeni u dijalogu s tim naslijeđenim mudrostima, u kojima se očituje sjeme Božje riječi. U tom smislu sinoda o Amazoniji postaje znak nade za amazonski narod i za cijelo čovječanstvo – istaknuto je u dokumentu.

Narodi na periferijama

Radni dokument analizira također stanje domorodačkih naroda koji žive u dragovaljnoj izolaciji. Prema podacima speci-

jaliziranih crkvenih ustanova, na teritoriju Amazonije živi između 110 i 130 različitih „slobodnih naroda“, koji žive na rubu društva ili u povremenu kontaktu s njime, a koji su posebno ranjivi u odnosu na opasnosti koje dolaze, primjerice, od trgovine drogom ili velikih infrastrukturnih projekata.

Proročka Crkva u Amazoniji – izazovi i nade

Posljednji dio radnog dokumenta poziva sinodske oce iz Amazonije na raspravu o novim putevima Crkve na tom području. Mjesnim je crkvama potrebna Crkva koja sudjeluje, koja je prisutna u društvenome, političkome, gospodarskome, kulturnome i ekološkom životu svojih stanovnika. Potrebna im je Crkva koja prihvaća kulturnu, društvenu i ekološku raznolikost, da bi mogla bez diskriminacije služiti pojedincima i skupinama. Potrebna je kreativna Crkva, koja može zajedno s narodom pratiti oblikovanje novih odgovora na hitne potrebe. Potrebna je skladna Crkva, koja promiče vrijednosti mira, milosrđa i zajedništva.

Sakramenti i pučka pobožnost

Zbog nedostatka svećenikā tamošnje zajednice ne mogu često slaviti euharistiju, a Crkva živi od euharistije i euharistija gradi Crkvu – istaknuto je u dokumentu. Stoga se predlaže ponovno razmatranje nekih od mjerila za izbor i pripremu

službenika ovlaštenih za slavljenje euharistije. Zajednice traže veće vrjednovanje, pratnju i promociju pobožnosti kojom siromašan i jednostavan narod izražava svoju vjeru slikama, simbolima, tradicijom, obredima i drugim sakramentima. Riječ je o očitovanju mudrosti i duhovnosti koja čini istinsko teološko mjesto, s velikim evangelizacijskim mogućnostima.

Nove službe

U dokumentu se, među ostalim, napominje da je potrebno promicati autohtona zvanja muškaraca i žena, kao odgovor na potrebe sakramentne pastoralne skrbi. Njihov je prinos važan u poticaju na istinsku evangelizaciju s domorodačkoga stajališta, u skladu s njihovim običajima. Riječ je o tomu da domorodac propovijeda domorodačkom narodu, uz veliko poznavanje njihove kulture i jezika, sposoban prenositi poruku evanđelja snagom i djelotvornošću onoga tko posjeduje ista kulturna bogatstva.

Crkva i moć – put križa i mučeništva

Biti Crkva u Amazoniji na stvaran način znači postaviti i pitanje moći, jer na tom području ljudi nemaju mogućnost izboriti se za svoja prava u odnosu na velika gospodarska poduzeća i političke institucije. Staviti u pitanje moć u zaštiti teritorija i ljudskih prava danas znači staviti u opasnost vlastiti život, otvarajući put križa i mučeništva – napominje se u dokumentu. Zabrinjavajući je broj mučenika u Amazoniji. Primjerice, samo je u Brazilu od 2003. do 2017. godine ubijeno više od 1100 domorodaca zato što su štitili svoje teritorije. Crkva ne može ostati ravnodušna na sve to; naprotiv, treba podupirati zaštitu onih koji brane ljudska prava i spominjati se svojih mučenika.

www.vaticannews.va

Liturgija

Ponedjeljak 14. listopada 2019.

Don Ivan Stojanović, misionar u Gani

Dragi prijatelji misija!

Današnje prvo čitanje stavlja pred nas lik sv. Pavla, apostola/misionara naroda. On sam sebe naziva slugom Isusa Krista. A Isus je Sluga Očev. Koja je zadaća slugе? Vršiti volju gospodara. Isus je, vršeći volju Očevu, predao sama sebe u smrt i oslobodio sve nas vječne smrti.

Sv. Pavao, nakon susreta s Uskrslim, bio je svjestan svojega apostolskog poziva – i on sam piše prvim kršćanina da je “odlučen za evanđelje Božje”. Osjetljiv na poticaje Duha Svetoga, učinio je čudesne stvari “da na slavu imena njegova k poslušnosti vjere privodimo sve pagane”.

Da, braćo i sestre, to je zadaća svih nas, “da na slavu imena njegova k poslušnosti vjere privodimo sve pagane”. Bojim se da nismo svjesni te svoje zadaće. A ako jesmo svjesni, onda ne činimo dovoljno da se to dogodi. Prisjetimo se koje je sve nevolje i muke prolazio sv. Pavao da bi k svjetlu evanđelja privo mnoge: bio je šiban, kamenovan, zatvoren, utamničen, izložen opasnosti na moru i kopnu... Tako on sam piše.

Zapitajmo se jesmo li mi spremni biti svjedoci svoje vjere poput sv. Pavla? Jesmo li spremni poput njega trpjeti, “zlopatiti se” da

bi riječ Božja trčala/širila se ovim svijetom? Pretpostavljam da mnogi od nas to želimo, ali nemamo dovoljno snage. Potražimo pomoć od Gospodina, u svakodnevnoj molitvi, čitanju Sv. pisma, te budimo otvoreni poticajima Duha Životvorca.

Promatrajući nezainteresiranost za vjeru i otpadništvo od vjere, Isusove riječi “naraštaj ovaj naraštaj je opak” kao da su pisane za naše vrijeme i našem naraštaju.

Bogu hvala, još uvijek ima onih koji rado prihvaćaju Isusa Krista kao pravog Boga i jedinog Spasitelja. Tako smo od Uskrsa Misiji Tatale krstili na stotine novih članova u naših 50 filijala.

Priprema za svete sakramente u našoj misiji trajna. Uvjeren sam da je to plod vaših molitava i darova. Dobro koje činimo ovim ljudima, zahvaljujući vašim darovima, otvara put do njihova srca. Darujemo im pitku vodu, gradimo škole i kapelice, pomažemo djeci koja idu u školu, posjećujemo i pomažemo bolesne i starije, platimo ponekada bolničke račune...

Ponajviše idemo od sela do sela i učimo ih “da pjevaju Gospodinu pjesmu novu”.

Nadam se da mu se dopali zvuci pjesama plemena Bassare i Konkomba.

Potrudimo se da mu se dopadnu i melodije našeg života!

Utorak 15. listopada 2019.

S. Celestina Gavrić, misionarka na Islandu

Dragi prijatelji misija!

Današnja misna čitanja počinju snažno misijski: „Ne stidim se evanđelja.“ Tko tako govori, sigurno je navjestitelj evanđelja. Evanđelje je snaga Božja. U nastavku čitanja shvatit ćemo i da je evanđelje svjetlost, putokaz u ono normalno za ljudsko biće. Što smo, što si kao muškarac, žena, ljudska osoba? Tko može odgovoriti na ta pitanja? Ishlapljena mozganja? Ne, drago dijete. Samo Bog koji te je stvorio, koji znade kako „funkcioniraš“, samo on to zna. Samo Bog nam nudi pravu istinu o nama samima. Samo ako slijedimo njegovo evanđelje, vjerujemo i živimo njegovu istinu, ne će nam se dogoditi da bezbožnošću i nepravednošću sputamo istinu. Ako tako slušamo svojeg Boga, onda ćemo se neprestano kretati u njegovoj blizini i prisutnosti. Nebesa slavu Božju kazuju, kaže psalmist. Sve kazuje slavu Božju. Taj bismo psalam trebali plešući pjevati. Poslušajmo ga ponovno.

*Nebesa slavu Božju kazuju,
naviješta svod nebeski djelo ruku njegovih.
Dan danu to objavljuje,
a noć noći glas predaje.
Nije to riječ, a ni govor nije,
nije ni glas što se može čuti,
al' po svoj zemlji razliježe se jeka,
riječi njihove sve do nakraj svijeta.*

Da, sve kazuje slavu Božju. I mi ćemo postati kao onaj naoko neuk pastir kojeg je neki nadriučeni prolaznik upitao: „Pokaži mi gdje ti je Bog!“ A on je pogledao oko sebe i po cijelom horizontu i jednostavno i sa smiješkom odgovorio: „Pokaži mi gdje nije!“
Ne stidim se evanđelja. Idite i naviještajte evanđelje po svem svijetu, rekao je Gospodin Isus.

To je poziv svima krštenima. Gdje ti naviještaš? Gdje ja naviještam? Gdje naviještaju naši misionari?

Da, o svojem misijskom zalaganju svi trebamo razmisliti. Ali posebno u ovom mjesecu, ovom tjednu, a osobito ove nedjelje, na

Svjetski dan misija. Posebno smo pozvani da se sjedinimo s našim misionarima zbog toga jer se ne stide evanđelja, jer znaju da evanđelje daje slobodu duha, slobodu i slavu djece Božje.

Danas je i spomendan sv. Terezije Avilske. Ta redovnica karmelićanka, obnoviteljica drevnoga karmelićanskog reda, govorila je svojim klauzurnim sestrama: „Sestre, ako smo ovdje samo radi svojega osobnog spasenja, nismo na pravom mjestu. Naša molitva i žrtva treba doseći sve krajeve zemaljske kugle.“ Ili ovo: „Svijet je u plamenu ... svaka karmelićanka mora zauzeti mjesto onih koji ne ljube ili slabo ljube, onih koji ne mole ili loše mole; mora se cijela dati za spasenje svijeta i spas duša, za Crkvu, za njezine svećenike.“

Neka nam svima njezin zagovor pomogne da se nikada ne postidimo svoje vjere te da to i pokazujemo svojim zalaganjem, surađujući s našim misionarima.

Srijeda 16. listopada 2019.

Don Boris Dabo, misionar u Zambiji

Draga braćo i sestre,

U našoj pripravi za nadolazeću misijsku nedjelju danas razmišljamo o onome što je bitno u našoj vjeri, da to bitno ne bismo zamijenili za ono što nije bitno i tako izvrnuli stvari naopačke, kao što su to, prema Isusovu sudu iz današnjeg evanđelja, činili farizeji. Ne želimo upasti u slične pogreške i misliti da je formalnost i izvršavanje zakonskih propisa ono bitno u vjeri.

Znamo da je Isus učio da je ljubav najveći zakon i da se po ljubavi prema bližnjemu i prema Bogu vidi tko je pravi Isusov nasljedovatelj. Upozoravao je svoje slušatelje da su zanemarili ono bitno: *Božju pravednost i Božju ljubav.*

Sudit će se i nama prema djelima ljubavi, poštovanja prema Bogu i prema ljudima. To dvoje treba biti u središtu naviještanja misionara i misionarki, koji su povlašteni što po Isusovu pozivu predstavljaju Isusovo evanđelje u sredinama koje se još nisu na evanđelje navikle.

Svi navjestitelji evanđelja, gdje god bili, trebaju širiti ljubav prema Bogu i prema ljudima.

Kad se poziva ljude na molitvu, kao što to često činimo u našim misijskim postajama, osobito onima novima, koje započinju s prvim okupljanjima ispod nekog stabla, time se počinje. Ljubav jednih prema drugima već postoji u selu, to nije novo, iako još nisu upoznali Krista. Po međusobnoj ljubavi on je već nazočan, samo ga treba postati svjestan i dalje na tome graditi. Bog je ljubav.

Tragova ljubavi i poštovanja ima svugdje, a vrlo često ih nalazimo u afričkim selima – i to je onda početak evangelizacije. Misionari ne trebaju započinjati ispočetka kada počnu propovijedati, samo trebaju pronaći tragove

Božje i postati ih svjesni te na tome graditi. Isusovo evanđelje gradi se na temeljima koje je već Svemogući Bog usadio u srca ljudi.

Kao mlad misionar hodao sam od kuće do kuće, od sela do zaseoka, i pozivao ljude da dođu i slušaju prvi navještaj evanđelja i da sudjeluju u molitvi. Budući da u tim selima još nije bilo zgrade ili mjesta okupljanja, našlo bi se već neko stablo i njegova hladovina i to su nam bile prve crkve, kojem sam u šali nazivao katedralama! Hladovine velikih stabala prve su crkve u afričkom selu.

Sada više ne hodam ja, nego hodaju moji suradnici, animatori. To nije samo zato što više nisam mlad i čio kao nekada, kad mi dugo hodanje šumom i savanom nije predstavljalo problem, nego i zato da se i mladi domaći muškarci i žene, oni koji su osjetili poziv da budu Isusovi učenici te su bili poučeni tako što su surađivali s misionarom i što su neki od njih završili tečaj evangelizacije na misijskoj postaji, postanu zagrijani za odlazak po selima. Oni su primili Isusov poziv da budu s njime i čine ono što je on činio. Tek kad je neka zajednica već prihvatila poziv i sama postala zajednica Isusovih učenika, to jest Crkva, i kad su već oni to pokazali time što su sagradili crkvicu od pruća i slame u kojoj će se nedjeljom okupljati i moliti, tek tada dolazi svećenik onima koji su spremni i dovoljno poučeni podijeliti svete sakramente inicijacije: krštenje, pričest i krizmu.

To je neka vrsta smjene naraštaja u procesu evangelizacije, a znači i sve veću ulogu laika u procesu evangelizacije. Za njih organizi-

ramo trogodišnju školu za animatore. Neki su pastoralni animatori, a neki su učitelji animatori.

Dakle pastoralni animatori poučeni su da navještaj evanđelja u nekom selu započnu pozivom na život, u međusobnu skladu i ljubavi, na obraćenje Bogu, koji nas čisti od zla i podržava u dobrom životu te obećava vječni život. Da bi ta nebeska stvarnost mogla postati dostižna, potrebna je molitva

dođe u pitanje! Ne treba tražiti izliku u lošem primjeru loših kršćana, da ne bismo i sami izgubili pogled na ono bitno. Zbog takvih ljudi i danas neki prestaju ići u crkvu, a to je šteta. Treba biti pozitivan i vjerovati u Isusa, a ne se prepustiti lošem primjeru.

U svakom slučaju, svima nam treba obraćenje. Nikako ne bismo željeli biti kritizirani od Isusa i biti nazvani farizejima, tj. samo vršiteljima zakona i nositeljima kršćanskog

i Božja pomoć u sakramentima. To je u biti radosna vijest evanđelja i zato nam je potrebna Crkva u selu!

U evanđelju danas Isus veoma kritizira one koji samo idu u crkvu, drže se kršćanima, a u praksi zanemaruju pravdu prema Bogu i ljudima te nisu vođeni ljubavlju.

Bože sačuvaj da nam oni budu uzori ili da zbog njihova lošeg ponašanja i naša vjera

imena. Daleko od toga! A ne bismo željeli ni da, kao neki drugi, prestanemo slijediti Isusa zbog ljudi koji ne daju dobar primjer! Ta ne vjerujemo u ljude, nego u Boga!

Zajedničke molitve kao ova danas, kao i osobni susret s Učiteljem, pomažu nam da budemo vjerni učenici Gospodnji.

Želim vam svima sretan Svjetski dan misija iz naših misijskih postaja uz rijeku Zambezi!

Četvrtak 17. listopada 2019.

Fra Ivica Vrbić, misionar u Boliviji

Draga braćo i sestre,
Nalazimo se u drugoj polovici Izvanrednoga misijskog mjeseca, koji je proglasio papa Franjo, obilježavajući 100. obljetnicu apostolskog pisma *Maximus Illud* pape Benedikta XV., kojom je želio dati novi poticaj za misionarsku odgovornost Crkve. Papa Benedikt XV. želio je na poseban način istaknuti da je sva Crkva dužna preuzeti zadaću evangelizacije. To je aktualno i danas! Sveopća Crkva kao da nije u dovoljnoj mjeri zaživjela Isusov poziv: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.“ (Mk 16, 15) Stoga papa Franjo Izvanrednim misijskim mjesecom s temom *Kršteni i poslani – Kristova Crkva u misiji u svijetu* želi probuditi svijest misijskog poslanja, što je zapravo i sama narav Crkve – da je misijska!

Papinski propovjednik fra Raniero Cantalamessa, kapucin, isticao je više puta u svojim propovijedima dvije slike kojima se Isus poslužio da bi oslikao zadaću svojih učenika: slika ribara ljudi i slika dobrog pastira. „Učinit ću vas ribarima ljudi“ te „pasi ovce moje“ obećanje je i poziv učenicima da nastave njegovo djelo izgrađujući mistično tijelo Kristovo, Crkvu, ovdje na zemlji. Danas smo, nažalost, svjesni da smo kao Crkva gotovo zapostavili poslanje *ribara ljudi* te da se naše djelo svelo samo na „sakramentno“ čuvanje preostalih. O *izgubljenim* ili *zalutalim ovcama* samo govorimo, ali nemamo rješenja. Potaknuti ovim milosnim vremenom, nužno je da, kao vjernici i udovi mističnog tijela – Crkve, otkrijemo svoj identitet i poslanje.

U današnjem prvom čitanju sveti Pavao donosi tvrdnju koja je pomalo i nama teško

shvatljiva, a pogotovo je bila teško shvatljiva Židovima njegova vremena. Pavao govori o pravednosti Božjoj, po kojoj Bog želi da se svi ljudi spase, i Židovi i pogani, a ne više po djelima Zakona, nego besplatnim i ničim zasluženim opravdanjem po Isusu Kristu. To opravdanje znak je Božje naklonosti prema stvorenju i očitovanje njegove beskrajne ljubavi kojom nas je uzljubio u Isusu Kristu. Upravo beskrajna i besplatna Božja ljubav u neskladu je s našim religioznim činima i shvaćanju samog Boga. Nerijetko doživljavamo svoj vjernički život kao svojevrsno opterećenje, misleći da mi činimo nešto za Boga ili da će Bog našim opsluživanjem zapovijedi i običaja vjere biti potaknut na djelovanje. No stvarnost je sasvim drugačija. Sve naše djelovanje samo je odgovor na prvotnu Božju inicijativu, iskazanu u žrtvovanju vlastitog Sina za spasenje pala čovječanstva.

Preobrazbu svoje vjere apostoli su doživjeli darom Duha Svetoga. Od prestrašenih učenika zaključanih u dvoranu Posljednje večere – posredstvom Duha Svetoga – postali su neustrašivi navjesticitelji Božjega spasenjskog djela. Događaj Duhova početak je misijskog djelovanja apostola, odnosno trenutak rađanja Crkve! Zato je i danas nemoguće ostvariti misijsko poslanje Crkve bez snage i sile Duha Svetoga.

Djelujući već četvrtu godinu u misijskoj stvarnosti Crkve u Boliviji, svakodnevno imam živ osjećaj kao da je sada upravo trenutak Duhova. Poput apostola otključavam vrata svoje zatvorenosti te izlazim na ulice i filijale naše misije navijestiti živog Isusa. Poput okupljenih u Jeruzalemu na blagdan Pedesetnice i narod među kojim djelujem, a vjerujem da je tako i u drugim realnostima svijeta, zna za Isusa Krista, točnije – zna-

ju nešto o Isusu Kristu, ali ga nisu prepoznali kao Uskrsloga, odnosno živa među nama, i prihvatili kao svojeg Spasitelja. Zato je sve naše misijsko djelovanje govor o velikoj Božjoj ljubavi koja nam je iskazana na drvetu križa, po žrtvi Isusa Krista. I jer osjećamo da smo besplatno ljubljani, ne možemo ostati nijemi pred Isusovom zapovijedi: „Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!“ (Iv 15, 12) Istinska ljubav ne može biti sama sebi dostatna. Trojstveni Bog, koji je savršena ljubav, izlazi iz samog sebe i pruža nam svoju ljubav te nas potiče da ljubav budemo kadri živjeti i prenositi drugima. Stoga svaka naša kateheza, molitva, nastojanje oko dobra, konkretna materijalna pomoć i žrtva, cjelokupno naše misijsko djelovanje, jest iskazivanje ljubavi.

Taj gotovo dvotisućljetni put misijskog djelovanja Crkve – prenošenja ljubavi – popločen je svjedočanstvom mnogih svetih. Danas se Crkva na osobit način spominje svetog Ignacija Antiohijskoga, biskupa i mučenika. Idući prema mučeništvu on piše pismo rimskoj zajednici i moli ju da ga ne pokuša osloboditi jer, kako kaže: „Božje sam žito i zubi me zvijeri melju da postanem čisti kruh Kristov.“ Sveti Ignacije svjestan je da žrtvovanjem vlastitog života postaje dionik žive euharistije, u koju smo se i mi pozvani ugraditi. U predslavlju svetih mučenika molit ćemo: „Mučenička krv očituje čudesnu tvoju snagu, kojom podupireš ljudsku nemoć i slabe ljude krijepiš da svjedoče za tebe, po Kristu našem Gospodinu.“ Gospodinu koji nas je prvi uzljubio. On sam i nas osposobljava da ljubimo jedni druge, da budemo svjedoci njegove ljubavi u svijetu u kojem živimo.

Potaknuti primjerom naših hrvatskih suvremenih mučenika misija fra Vjeke Ćurića i sestre Lukrecije Mamić, odvažimo se i mi sami svjedočiti Božju ljubav kojom smo ljubljani te biti ribari ljudi i pastiri koji idu u potragu za zalutalima u svojem vlastitom domu, na radnom mjestu, na mjestima gdje ljudi pate, odnosno u konkretnome svakodnevnom životu. Neka se naše misijsko djelovanje očituje u našoj molitvi za misije i misionare, u svjedočanstvu života, i govorom kad se to od nas zatraži, te u prikazivanju svakodnevnih žrtava za misije i daru odricanja u korist braće koji pate.

Marijo Majko Crkve, moli za nas! Amen!

Petak 18. listopada 2019.

Fra Ivica Perić, misionar u Ruandi

Draga braćo i sestre,
Ispričat ću vam priču da vam dadem primjer iskrene ljubavi, davanja sebe u potpunosti za drugoga, napose ljubljena drugoga, bezuvjetno i toliko jako da smo spremni odreći se i najvrjednijega.

Živjela je jedna slijepa djevojka koja je mrzila samu sebe zato što je bila slijepa. Jedina osoba koju je voljela bio je njezin mladić, koji je uvijek bio uz nju. Razmišljala je: „Ako ikada progledam, udat ću se za njega.“ Jednog dana netko joj je donirao oči i nakon operacije je progledala i vidjela sve, pa tako i svojeg momka. Momak ju je upitao: „Sada, kada vidiš, hoćeš li se udati za mene?“ Djevojka se šokirala kad je vidjela da je njezin momak slijep i odbila je udati se za njega. Momak je otišao tužna srca i ostavio joj pismo u kojem je pisalo: „Molim te, pazi na moje oči.“

Ljtnja i ponos često nas udaljavaju od vo-

ljenih osoba. Ne smijemo dozvoliti da nam se to dogodi. Djevojka iz priče možda nije bila ponosna, pa čak ni ljuta. No, dobivši ono što nije imala, postala je ono što nije bila. Postala je hladna. Mladiću, koji ju je volio svim svojim srcem, iako je bila slijepa, ona nije odgovorila istim osjećajem. Voljeti ne znači samo gledati, voljeti znači i osjećati.

Promjenom okolnosti mijenjaju se i naša razmišljanja te često zaboravljamo što je bilo prije. Ali moramo znati da sve ono što se događa i mijenja u našem životu ima cilj. Bog je uz nas i daje nam snagu da vidimo što prije nismo vidjeli. To je naš kršćanski poziv.

Trebamo li suditi djevojku? Ne! Smijemo li ju suditi? Također ne! Osobe se nose sa stvarnošću različito. Trebamo ih, iako to nije ni malo lak zadatak, prihvatiti onakvima kakvi jesu. Zamislite bol koju je osjetio mladić koji je dao najvrjednije što je imao osobi koju je bezuvjetno volio, a ona ga je ostavila. Na sli-

čan način zamislite bol koju Gospodin osjeti kad ga mi povrijedimo. No što on radi? Prašta, vodi nas, daje nam snagu i dalje. Taj je mladić isto učinio. S druge strane, zamislite sreću koju bi mladić osjetio da je djevojka održala svoje obećanje. Takvu sreću Gospodin isto osjeti kad mi činimo dobro. Takav je i misijski rad – nimalo jednostavan, često mu-

kotrpan, isprepleten trnjem, ali plodonosan. Čini nam zadovoljstvo, nama i Gospodinu. Druga nam priča govori o dosjetljivosti, iskrenosti, nadanju, ali i davanju prigode drugomu. O snazi koja budi želju, o želji koja budi nadu, o nadi koja budi ljubav u zajedništvu.

Ta priča kaže da su se u jednoj šumi sve životinje lijepo igrale i živjele zajedno, tako da im je sunce zavidjelo i željelo biti s njima. Životinje su ga pozvale da se i ono igra s njima. Kad je sunce napustilo nebeski svod i došlo se igrati s njima, životinje nisu mogle podnijeti njegovu vrućinu i skrile su se u skloništa. A sunce se žalosno vratilo na svoje mjesto. Ta je tuga bila tolika da više nije željelo grijati svaki dan, nego se skrivalo iza oblaka. Bez sunca i život u šumi se promijenio.

Znajući što je problem, životinje su se okupile na vijećanje kako da pronađu način da suncu vrate ponos, da bude veselije. Tako su zaključile da je najbolje da se sa suncem igraju noću, da izbjegnu njegovu dnevnu vrućinu. Isto tako su odlučile da se moraju odmarati po danu, da bi bile odmornije za noć.

Baš kao što su životinje osjetile opasnost sunčeve vreline, isto tako i mi moramo znati da i ljudski život donosi razne izazove, da

se svi u zajednici ne žele uključiti u izgradnju zajedništva. Međutim zajednica nam pomaže da rastemo.

Kristov je poziv jednostavan. To je poziv na ljubav i praštanje, poziv da iskazujemo više ljubavi prema drugima te da činimo više dobra, da više ulažemo u ljubav, a to se očituje u svim vidovima našeg života. Gdje je ljubav na djelu, ondje je i skladniji i ljepši život te sve ljepše funkcioniра.

Biti misionar znači biti sunce svijetu. Ne da pržimo, nego da donosimo svjetlost, toplinu, nadu i ljubav onima kojima su najviše potrebni.

Misionari su poput momka iz priče koji daju svoje oči onima koji žele gledati Krista. Čak i ako su prezreni i odbačeni.

Subota 19. listopada 2019.

Fra Pero Čuić, misionar u DR Kongo

Draga braćo i sestre,
Strpljivost Boga prema čovjeku grešniku vidljiva je u cijeloj Bibliji. Cijela Biblija naglašava kako svaki čovjek može primiti oprostjenje od Boga, naravno ako ga zamoli. Možemo reći kako upravo radi toga Bog odgađa novi Isusov dolazak na zemlju da bi svakom čovjeku dao prigodu da se obrati, da prestane griješiti. Ipak moramo biti svjesni da Božje milosrđe ima granicu, jer na koncu jedan grijeh neće biti ljudima oprostjen. Prema Lukinu evanđelju Isus ga naziva "grijev protiv Duha Svetoga". Ovdje se radi o uvredi za koju nema lijeka, za koju nema oprostjenja. Pogledajmo o čemu se zapravo radi, kakav je to grijeh.
Ako smo bili pažljivi kod čitanja evanđelja mogli smo primijetiti da se radi o dvije kategorije grijeha. Radi se o grijehu

protiv Sina Čovječjega, koji je sam Krist, i protiv Duha Božjega. Svi grijesi i uvrede učinjeni protiv Isusa bit će oprostjeni ljudima, ali grijeh protiv Duha Svetoga neće biti oprostjen. Grijeh je zločin koji se sastoji od klevetničkog govora i uvredljivih riječi protiv nekoga. Grijehom napadamo ugled osobe, a u ovom slučaju radi se o Duhu Svetom.

Dakle svi grijesi su oprostivi osim ovoga – pogrdno govoriti protiv Duha Svetoga. Zašto? Ovo nam malo čudno izgleda ako znamo da su i Krist i Duh Sveti božanske osobe, da su oni druga i treća osoba Presvetoga trojstva. Znamo da je grijeh protiv Isusa u isto vrijeme i uvreda Boga. Ako je psovka uvreda Isusa i Boga, zašto i na koji način isključujemo Duha Svetoga?

Za bolje razumijevanje sjetimo se riječi Ivana Krstitelja: "među vama ima onaj koga vi ne poznate", a taj koga oni ne poznaju je Isus Krist. Nisu ga poznavali niti priznavali kao "Pomazanika Božjega". U svom nepoznavanju Krista mogli su izreći psovku protiv Njega i to bi im bilo oprosteno, jer grijeh učinjen u neznanju je oprostiv. Čak i grijeh razapinjanja je oprostjen jer Isus sam reče: "Oče, oprosti im jer ne

znaju što čine”. Sam Isus moli Oca za oprostjenje jer nisu znali, nisu bili svjesni da razapinju Krista Pomazanika. Dakle, grijeh protiv Duha Svetoga ne može biti učinjen u neznanju. Ovdje treba razlikovati ne poznavanje Krista i odlučno i promišljeno odbijanje njegova Božanstva kad smo ga jednom upoznali.

Moguće je sagriješiti protiv Isusa ne znajući uistinu tko je on. Ako ga nisam upoznao i njegovo ime mi ništa ne znači, mogu ga vrijeđati, mogu prezirati i ismi-javati kršćane, napadati Crkvu, a na kraju mogu primiti oprostjenje grijeha kad jednom dođem do spoznaje što sam učinio.

Sv Pavao je to sve proživio, kako sam kaže u svojoj Prvoj poslanici Timoteju: «bio sam bogohulnik, progonitelj, nasilan čovjek. Uza sve to dobio sam oprostjenje jer sam radio u neznanju. Ovdje Pavao priznaje tri velike pogreške: bogohulnost, progon i napad na Isusa Krista. Usprkos svim tim pogreškama, Bog mu je iskazao svoje milosrđe. Pitamo se zašto. Zbog toga što je to sve činio u neznanju i nije poznao Isusa Krista. To neznanje ne opravdava njegove čine ali objašnjava

zašto mu je Bog oprostio, ta radio je u neznanju. Dakle ne radi se o grijehu protiv Duha Svetoga. Unatoč svemu što je činio mislio je, kako je sam priznao, da je gorljivo radio za Božju stvar. Bio je uvjeren da je kršćanstvo bilo protiv Jahve iz Staroga zavjeta. Svju svoju snagu trošio je da zaštiti Božju stvar, da zaštiti njegovu slavu. To je bio jedini razlog zašto je progonio kršćane

i Crkvu. Nije bio svjestan da njegova revnost počiva na lošim temeljima, da time nanosi nepravdu Bogu.

Pavao se uvijek trudio da ima savjest kojoj nema prigovora. U Djelima apostolskim on svjedoči o tome pred Sinedrijem: «pred Bogom uvijek sam se ponašao po svojoj savjesti», pa čak i onda, kako smo već vidjeli, i kad je progonio Crkvu.

Pitanje savjesti je vrlo značajno u odnosu čovjeka i Boga. Bog je oduvijek govorio čovjeku preko savjesti. Ona nije dana samo kršćanima, nego i poganima.

Iz ovoga možemo zaključiti slijedeće. Pavao nije radio iz mržnje prema Bogu. Bio je uvijek otvorena srca za božju milost. Zato mu je Bog i iskazao svoje milosrđe i oprostio mu sve. I mi smo upoznali Krista te ubuduće radimo sve iz ljubavi prema njemu. Za vrijeme ove svete mise molimo ga da nam pošalje svoga Duha koji će nam pokazivati put prema njegovu kraljevstvu.

29. nedjelja kroz godinu

Uvod u euharistijsko slavlje

Draga braćo i sestre!

Danas se u cijeloj Crkvi obilježava dan misija! Dan je to zahvale za misionare i misionarke koji ispunjavaj Isusovu želju: „Idite po svem svijetu i naviještajte evanđelje.“ Mnogi će biti dotaknuti njihovim iskustvima, a možda i poželjeti biti dionicima njihova poslanja. To je moguće molitvom, materijalnom potporom, a više od svega zajedništvom u živoj vjeri u Isusa, koji je već po krštenju svakoga od nas učinio svojim misionarom – nekoga u obitelji, na radnom mjestu, u određenom kraju rodne zemlje, a nekoga s druge strane zemaljske kugle. Različiti su darovi, a jedan je Gospodin koji nas povezuje i u ovom slavlju.

Zato prije svega zamolimo milostivog Gospodina da doživimo susret s njim, susret koji će nas toliko ispuniti da ćemo o njemu željeti govoriti i drugima. To je misijsko poslanje, biti osvojen i potpuno uronjen u Boga i poželjeti to dijeliti s drugima. A Isus želi doći do svakog kutka zemlje. Živi Isus, onaj koji je obećao da je s nama „u sve dane, do svršetka svijeta“, čeka nas u euharistiji i raduje se našem dolasku. Sa sviješću da ćemo se sresti s njim, skrušimo se pred tim velikim darom Božjeg povjerenja koje ima u nas. Priznajmo svoje propuste i pogreške i pokajmo se, da bismo bili dostojni milosti poslanja i Božjeg povjerenja.

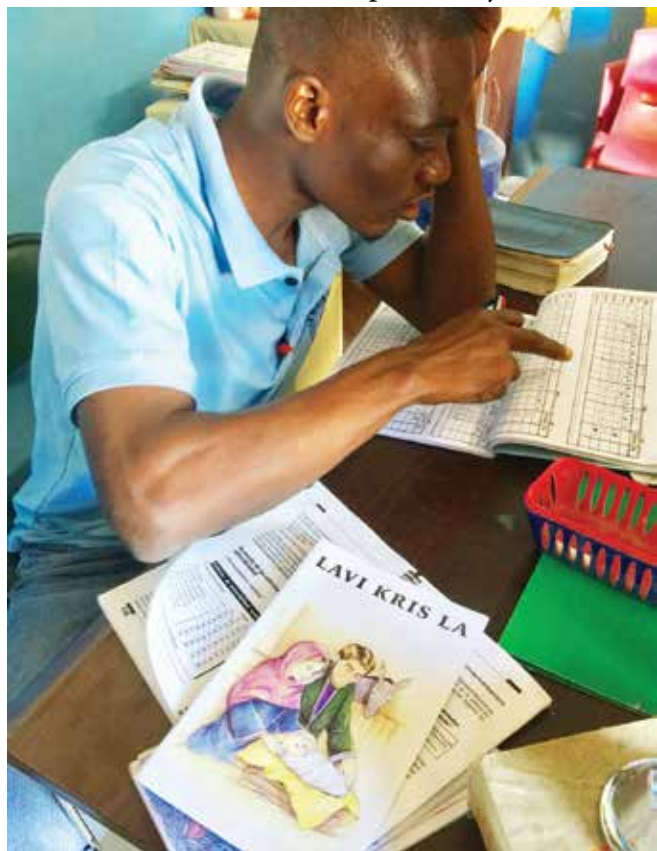
Zborna molitva

Bože, ti hoćeš da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine. Pogledaj svoju veliku žetvu i pošalji radnike, da svakom stvorenju navijeste evanđelje, skupljaj svoj narod riječju života i jači snagom otajstava da ide putem spasenja i ljubavi. Po Gospodinu.

Prvo čitanje: Izl 17, 8-13

Čitanje Knjige Izlaska

U one dane: Dođu Amalečani i zarate s Izraelcima kod Refidima. A Mojsije reče Jošui: »Odaberi momčad pa pođi i zapodjeni borbu s Amalečanima. Ja ću su-tra stati na vrh brda, sa štapom Božjim u

ruci.« Jošua učini kako mu je Mojsije rekao te zapodjene borbu s Amalečanima, a Mojsije, Aron i Hur uzadoše na vrh brda. I dok bi Mojsije držao ruke uzdignute, Izraelci bi nadjačavali; a kad bi ruke spustio, nadjačavali bi Amalečani. Ali Mojsiju ruke napokon otežaše. Zato uzeše kamen, staviše ga poda nj i on sjede na nj, a Aron i Hur,

jedan s jedne, a drugi s druge strane, držahu ruke, tako da mu izdržaše do sunčanog zalaska. I Jošua oštricom mača svlada Amaleka i njegov narod.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 121, 1-8

Pomoć je naša u imenu Gospodina koji stvori nebo i zemlju.

K brdima oči svoje uzdižem:
odakle će mi doći pomoć?
Pomoć je moja od Gospodina
koji stvori nebo i zemlju.

Tvojoj nozi on posrnuti ne da
i neće zadrijemati on, čuvar tvoj.
Ne, ne drijema i ne spava
on, čuvar Izraelov.

Gospodin je čuvar tvoj,
Gospodin je zasjen tvoj s desne tvoje!
Neće ti sunce nauditi danju
ni mjesec noću.

Čuvao te Gospodin od zla svakoga,
čuvaro dušu tvoju!
Čuvao Gospodin tvoj izlazak i povratak
odsada dovijeka!

Drugo čitanje: 2 Tim 3, 14 – 4, 2

Čitanje Druge poslanice
svetoga Pavla apostola Timoteju

Predragi: Ostani u onome u čemu si poučen
i čemu si vjeru dao, svjestan od koga si sve

poučen i da od malena poznaješ Sveta pisma koja su vrsna učiniti te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu.

Sve Pismo, bogoduho, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljanje, odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude vrstan, za svako dobro djelo podoban.

Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom njegovim i kraljevstvom njegovim: propovijedaj riječ, uporan budi – bilo to zgodno ili nezgodno – uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom.

Riječ Gospodnja.

Evandjelje: Lk 18, 1-8

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme: Kaza Isus svojim učenicima prisposobu kako valja svagda moliti i nikada ne sustati:

»U nekom gradu bio sudac. Boga se nije bojao, za ljude nije mario. U tom gradu bijaše i neka udovica. Dolazila k njemu i molila: 'Obrani me od mog tužitelja.' No on ne htjede zadugo. Napokon reče u sebi: 'Iako se Boga ne bojim nit za ljude marim, ipak, jer mi udovica ova dodijava, obranit ću je da vječno ne dolazi mučiti me.'«

Nato reče Gospodin: »Čujte što govori nepravedni sudac! Neće li onda Bog obraniti svoje izabrane koji dan i noć vape k njemu sve ako i odgađa stvar njihovu? Kažem vam, ustati će žurno na njihovu obranu. Ali kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći vjere na zemlji?«

Riječ Gospodnja.

Homilija

Don Danko Litrić, misionar u Ruandi

Na Svjetski dan misija, na Misijsku nedjelju, u Izvanrednome misijskom mjesecu listopada, od srca vas sve pozdravljam, draga braćo i sestre, prijatelji misija i misionara! Pozdravlja vas jedan hrvatski misionar, vaš sunarodnjak iz Afrike, iz male zemlje Ruande, o kojoj ste sigurno čuli – najprije o dobru, ali još više, nažalost, o zlu koje se u njoj dogodilo. Ruanda je postala moja druga domovina jer sam u njoj proživio polovicu svojega ne baš kratka života.

Velika mi radost ispunja dušu kada pomislim koliko ljudi po cijelom svijetu danas misli na nas, moli za nas i želi nam pomoći, da bismo mi misionari, slabi ljudi, mogli nastaviti Isusovo spasiteljsko djelo u zemljama i s ljudima koje nam je dobri Bog udijelio.

Kao stari misionar, nakon 38 godina misijskog rada, želim vam reći da bez vas, svojih prijatelja, mi misionari koji djelujemo u Africi, Aziji i Južnoj Americi ništa ne bismo mogli učiniti!

Sigurno znate da u misijama imamo na tisuće krštenja godišnje. Kraljevstvo se Božje širi po nama! Istina je, Bog vidi i zna, a ljudi to osjećaju, da se po našem propovijedanju i svjedočenju evanđelja te našim zalaganjem na zdravstvenome, socijalnome i kulturnom području život u misijskim zemljama mijenja i postaje lakši. Vi ste već čuli što radimo, što smo sagradili u našim misijama: škole, bolnice, crkve, kuće za siromahe... Vi ste mogli pročitati što je o tome napisano u *Radosnoj vijesti*, u *Malom Koncilu*, u Glasniku Srca Isusova, u *Mariji*, u *Don Boscu danas* te u drugim glasilima i novinama. Vi ste čuli što smo vam rekli prigodom naših susreta u vrijeme našeg odmora u domovini.

Za sve dobro što smo učinili i što činimo moramo zahvaliti Bogu, jer sve što jesmo i što imamo, od njega je. On nas je stvorio, on nas je pozvao, on nam daje snagu da nastavimo njegovo djelo stvaranja i spašavanja, jer Bog ne radi sam. On nam je dao srce, ruke, jezik i sve što imamo. Sve što Bog želi ostvariti, on uvijek želi po nama ljudima, svojoj djeci. Zato moramo zahvaliti i vama svima koji nas pratite, pomozite nam i podupirete nas na razne načine. Uvijek kada uspijem učiniti što god dobro i lijepo, kada mogu pomoći kojemu djetetu, kojemu bolesniku, kojemu siromahu – i kad mi zahvaljuju – kažem im: „Nemojte zahvaljivati meni, ja sam siromah, ja ništa nemam – zahvalite Bogu, od kojeg dolazi svako dobro i dobrim ljudima koji u njega vjeruju i ljube ga!“

Ako me tko od vas zapita, kao što ćete pitati Isusa na Sudnji dan: „Kada i kako smo mi vama misionarima pomogli?“ Reći ću vam: „Svaki puta kad ste molili za nas, sami u svojoj sobi ili sa svojim u obite-

lji, u molitvenoj zajednici ili u crkvi – vi ste mi pomogli da sam mogao reći dobru riječ, istjerati đavla, izliječiti bolesnoga.“ MOLITVA je najjače sredstvo, probija nebo i dopire do Svemogućega. Ona nas povezuje s Bogom. Kao što ste čuli u prvom čitanju, dok je Mojsije molio i držao uzdignute ruke k Bogu, njegov narod je pobjeđivao. Isto tako Isus u svojoj prisudobi o nepravednom sudcu onima koji vape Gospodinu, koji je naš Otac i koji nas ljubi kao svoju djecu, kaže da ne može odbiti njihovu molitvu. Svojim darom na današnju Misijsku nedjelju ili na Bogojavljenje, darom ubačenim u misijsku kutijicu za djecu, osobnim darom prigodom naših posjeta u vašu župu, vi po nama hranite gladne, oblačite gole, pomažete sagraditi školu, crkvu ili ambulantu. DAR je davanje samog sebe braći u nevolji! Mi ovdje u misijskim zemljama i vi ondje gdje živite ujedinjeni smo u molitvi i darivanju i tako smo zajedno misionari.

Preklinjem vas, draga braćo i sestre raspršene po cijelom svijetu, ostanite vjerni Isusu i njegovu nauku. Isus Krist je Bog koji je postao čovjekom da nas pouči u istini o Bogu i čovjeku! Ne dajte se Đavlu! Vrag

je naš neprijatelj, on nas odvraća od Boga, laže, s blještavilom ovog svijeta nudi bogatstvo i sreću bez Boga. Ali znajte, bez vjere u Boga i u Isusa, Sina njegova, bez molitve i darivanja, nema sreće, nema nam spasenja!

Za svaku vašu molitvu, za svaki čin ljubavi, za svaki dar, želim vam od srca reći HVALA! Zajedno s našim vjernicima u prepunoj crkvi Marije Pomoćnice, sagrađenom darovima štovatelja Majke Isusove i naše, vapimo Bogu i molimo za vas, naše drage u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, i diljem svijeta – da ostanete čvrsti u vjeri u ovo bezbožno i materijalističko doba. Neka ljudi vide da živite mudro, po Božjoj Riječi koju smo od malena naučili od svojih roditelja. Vi roditelji, djedovi i bake „sa svom strpljivošću i naukom“ govorite svojoj djeci i unučadi što ste naučili od svojih starih, i od svojih svećenika, učite ih o vjeri i ljubavi, da od malena misle i pomažu siromahe. Amen.

Molitva vjernika

Nadahnuti Duhom Božjim i ispunjeni vjeron za izgradnju živog Božjeg hrama molimo zajedno:

Sjeti se Gospodine svoje Crkve

1. Oče nebeski, po primjeru apostola naši misionari su glasnici Kristova uskrsnuća, daj snage svima nama biti svjedoci i širitelji njegove božanske ljubavi, molimo Te.
2. Oče nebeski, poslao si svoga Sina da najvjesti Radosnu vijest, učini da ona bude propovijedana svim ljudima, molimo Te.
3. Oče nebeski, poslao si svoga Sina da posije sjeme tvoje riječi, daj da se ona propovijeda svim krajevima svijeta i urodi obilnom žetvom, molimo Te.
4. Oče nebeski, tvoj sin Isus raspjet je na križu kao žrtva pomirnice svih ljudi, daj snage i uspjeha našim misionarima

na stvaranju pomirenja i mira među ljudima, molimo Te.

5. Oče nebeski, pripravljamo se za ovaj Izvanredni misijski mjesec listopad molitvom i djelima milosrđa, ojačaj vjeru i produbi misijsku svijest svim članovima Crkve, molimo Te.
6. Oče nebeski, mnogi misionari dali su svoje živote i podnijeli mučeničku smrt za širenje Radosne vijesti, daj da njihova mučenička žrtva urodi plodovima širenja kraljevstva Božjega, molimo Te.
7. Oče nebeski, svim pokojnim misionarima, prijateljima misija i dobročiniteljima te svim vjernicima udijeli kraljevstvo nebesko, molimo Te.

Usliši ove izrečene molitve i one u našim srcima. Učini da po njima i po primjeru naših misionara autentično živimo svoju vjeru. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Euharistijsko klanjanje

S. M. Alojzija Martinčević
Družba sestara pohoda Marijina

Pjesma: „Svet, svet, svet...“

Isus Krist je poslan u svijet kao pravi posrednik između Boga i ljudi. Budući da je on Bog, „u njemu tjelesno prebiva sva punina božanstva“ (Kol 2, 9).

Pjesma: „Klanjam ti se smjerno...“

Šutnja

Gospodine, priznajemo te svojim Bogom i čovjekom. Želimo ti zahvaliti za tvoju neizmjernu ljubav i neizreciv dar koji su nam ostavio u svetoj euharistiji.

Isuse, ljubljeni Sine Očev, skrivena ljubavi, došao si na zemlju donijeti oganj ljubavi i želiš da se zapali. Ti si živi plamen ljubavi – zapali naša srca. Oslobodi nas od svake mlakosti i mlitavosti i dopusti da u ovom satu klanjanja izgori u vatri tvoje ljubavi sve ono što te smeta u nama i na nama. Isuse, osposobi nas za ljubav i primi našu molitvu, naše klanjanje i pjesmu.

Pjesma: „Gospodine, pomози nam da te više ljubimo...“

“Potrebno je vidjeti Isusa i ljubiti ga u svakoj duši. Ljubimo i hladne duše koje ne žele otvoriti vrata svojeg tabernakula svjetlu. Klanjajmo se Bogu u njima i potičimo ih svakog dana na blag način da ljube uvijek sve čišćom ljubavlju...”

“...samostani redovnica pohoda nemaju granica; danas krstim u Kini, sutra u Americi i sijem posvuda sjeme vjere, no pomažem i misionare u Europi: danas ovdje, sutra

ondje. Gdje god prolazi i jedna redovnica pohoda, ondje se srca zapaljuju kao svjetiljke u noći. Ona treba proputovati svijetom tražeći duše svojim malim žrtvama da bi ih dovela Isusu. On računa na nas, ne razočarajmo ga! Naš poziv je otkupljenje duša...”
(Iz spisa službenice Božje Margarete Marije Bogner, redovnice pohoda Marijina)

Isuse, tvome Srcu prikazujemo sva srca koja su na zemlji: srca djece i srca staraca, srca Bogu posvećenih u svećeništvu i redovništvu, srca oženjenih i srca zaručenih, srca svetaca i srca grješnika. U ovom klanjanju posebnim žarom donosimo pred tvoje lice srca svih misionara i misionarki. Osvjetli ih svojim sjajem i zagrij svojom ljubavlju. Molimo te, Isuse, koji si svjetlo svijeta, da nas prosvjetliš da bi se sve oči otvorile istini, a srca ljubavi. Gospodine, neka dođe k nama tvoje kraljevstvo istine, pravde, ljubavi, mira i jedinstva.

Pjesma: „Ti, Kriste, kralj si vjekova...“

Šutnja

Gospodine Isuse, hvala ti što nas ljubiš i što nas uvijek čekaš otvorenih ruku. Molimo te da nam daš milost da mislimo tvojim mislima, da govorimo tvojim riječima i da ljubimo tvojom ljubavlju. Ne daj da svojim riječima i djelima ranjavamo druge, nego da ih prihvaćamo u ljubavi.

Gospodine i Bože naš, dao si nam milost da smijemo biti pred tobom. Tvoja milost veća je od svih radosti ovog života. Tebi se obraćamo, tebi podižemo svoje ruke, svoje oči i svoje srce. Za tobom, Bogom živim i jakim, čeznemo kao što košuta čezne za izvorom vode.

Pjesma: „Ko košuta što žudi...“

Pri kraju klanjanja poslušajmo riječi pape Benedikta XVI., koje nam je očinski uputio u Postsinodskoj apostolskoj pobudnici o euharistiji SACRAMENTUM CARITATIS (br. 84.):

„Nema ničega ljepšeg od susreta s Kristom. Nema ničega ljepšeg nego njega upoznati i drugima priopćiti svoje prijateljstvo s njim. Ta tvrdnja postaje još snažnijom ako pomislimo na otajstvo euharistije. Doista, ljubav koju slavimo u sakramentu ne možemo zadržati za sebe. Ona po svojoj naravi zahtijeva da ju priopćimo svima. Svijet je potrebit Božje ljubavi, susreta s Isusom Kristom i vjere u njega. Zbog toga euharistija nije samo izvor i vrhunac života Crkve, nego i njezina poslanja: autentično euharistijska Crkva jest misijska Crkva...“

Ne možemo pristupiti euharistijskomu stolu ako se ne uključimo u poslanje koje, polazeći iz Božjeg Srca, teži doprijeti do svih ljudi. Zato je misijska težnja sastavan dio euharistijskog oblika života.“

Bože, ti hoćeš da Crkva bude svim narodima sakrament spasenja i nastavi Kristovo djelo do kraja vjekova. Pobudi u svim članovima svoje Crkve misijski duh, da bi se tvoja riječ naviještala i onima koji je još nisu čuli i onima koji više ne vjeruju. Daj da niknu nova zvanja. Podrži misionare u njihovu naviještanju vjere. Učini da se svi mi osjetimo odgovornima za misije, da shvatimo kako svojim pravim kršćanskim životom najviše pridonosimo širenju tvoje slave.

Molimo te za naše misionare i misionarke, koji djeluju diljem svijeta, da njihovo svjedočanstvo života i naviještanje evanđelja donose plodove apostolskih vremena.

Sjetimo se i svih pokojnih misionara i misionarki koji su položili svoje živote za širenje Božjeg kraljevstva. Neka im milosrdno srce Isusa Krista bude vječna nagrada i radost! Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva za misionare

Gospodine Isuse,
podaj puninu svoga života
svim misionarima u svijetu.
Oni su darovani za dobro
drugih u Tvojoj Crkvi,
na svim kontinentima.
Daj da budu uvijek radosni
u svom darivanju,
neumorni u svom služenju,
i velikodušni u svojoj žrtvi.
Da njihov primjer potiče
i druga srca da poslušaju
i slijede Tvoj poziv. Amen.

Oče naš

Pjesma: „Divnoj dakle...“

S. Kruh s neba dao si njima, aleluja.

N. Koji svaku slast u sebi ima, aleluja.

Pomolimo se. Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu Muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.
Amen.

Blagoslov s Presvetim Oltarskim Sakramentom

Blagoslovljen budi Bog...

Pjesma: “Ostani s nama”

Animacija

Kateheza za 1. razred osnovne škole

Otkrivamo znakove Božje dobrote – mali misionari (izborna tema)

Staša Srdanović
Splitsko-makarska nadbiskupija

Ciljevi:

- upoznati učenike s tekstom *Mt 28, 18 – 20* te s ulogom misionara
- definirati kako Isus traži da i mi budemo mali misionari i da pomažemo drugima, posebno
- siromašnima
- razvijati osjećaj brige za druge ljude, za misionare

Nastavne metode:

- frontalni
- individualni

Mediji komuniciranja:

Novi zavjet, radni listovi, plakat, udžbenik i radna bilježnica, olovke i bojice, marker, CD

Molitveno-meditativni početak

Pozdravljam učenike uz molitvu *Oče naš*.

Zatim postavljam pitanja:

Za što smo sve molili riječima molitve *Oče naš*?

Radi čega, od sve hrane, molimo baš za kruh?

Znate li vi neke ljude koji nemaju dovoljno kruha za život?

Gdje ste ih vidjeli i po čemu ih prepoznajete?

Motivacija

Učenici dobiju radni listić (prilog 1) na kojem su sličice igračaka, male dječje odjeće, misijske kutijice i riječi MISIJE, MISIONAR, RADOSNA VIJEST.

- a) Što biste učinili s onime što je na sličicama?
- b) Pročitajte riječi koje pišu na listiću.
- c) Znate li što one znače?

Otkrivanje i razumijevanje sadržaja

Danas ćemo govoriti o misijama i misionarima. Isus je jednom prigodom rekao svojim učenicima: „Idite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeci ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!“ Isus daje svojim učenicima zadatak ili misiju, tj. šalje ih po cijelom svijetu da šire radosnu vijest – da ljudima govore o Isusu i o Bogu. Što su još trebali raditi? (*Pogledati u udžbenik.*)

– Poučavati, biti dobri, pomagati drugima, krstiti. (*Objasniti što to znači samo na razini informacije.*)

Što im Isus obećaje?

– On će biti s njima.

Što je bilo kada nije bilo više apostola?

– Oni su poslali druge učenike.

Iz toga zaključujemo da su Isusovi učenici (apostoli) bili prvi misionari, jer su oni prvi dobili zadatak ili misiju da šire radosnu vijest po svijetu. I danas neki Isusovi učenici putuju u daleke zemlje, pričaju o Isusu, pomažu ljudima tih zemalja. Zemlje u kojima djeluju ti ljudi zovu se misijske zemlje (u Aziji, Africi i Americi). Jeste li kada čuli za

MISIJE

RADOSNA VIJEST

MISIONAR

te zemlje? Tko tamo živi? (*Pokazati neku sličicu malog djeteta iz Afrike.*) Kako je njima? Zašto im je teško? Što mi možemo učiniti? I misionari pomažu!

Sinteza

- a) Tko može biti misionar?
– Svećenici, časne sestre...
- b) Kako se postaje misionar?
– Želimo govoriti o Isusu ljudima koji za njega ne znaju.
- c) Kako možemo mi biti misionari? Otkrit ćemo na radnom listu (prilog 2)!

Aktualizacija

Donesimo odluku stavljati novčane priloge u misijsku kutijicu do Uskrsa, a onda ih poslati misionarima te im napisati pismo. Ako pomažeš ljudima u svojoj blizini i misijskim zemljama, komu si sličan? Komu su misionari slični? Tko je na zemlji

živio i pomagao svim ljudima? Dakle, ako pomažeš ljudima, sličan si Isusu. Jeste li spremni svojim rukama pomoći ljudima u svojoj blizini?

Isus se sada raduje, gledajući vas, svoje male misionare koji žele pomoći, a svoj ćete pristanak pokazati crtanjem svoje ruke, svojeg dlana, na koji ćete upisati svoje ime.

(*Učenici crtaju ruku i pritom slušaju glazbu.*)

Izrada plakata:

Kako se vi zovete kada pomažete ljudima?

– Mali misionari.

(*Stavljam plakat s naslovom „Isus treba i tvoju ruku da bi pomogao siromašnima“ na zid, zatim oni donose „svoje dlanove.“*)

Molitveni završetak

Okupljanje oko plakata i izricanje spontanih molitava za misionare i one kojima je pomoć potrebna.

MALI MISIONARI

ZA MISIJE MOGU:

- 1) moliti
- 2) skupljati hranu
- 3) dopisivati se s misionarima
- 4) prikupljati novčana sredstva, a najzgodniji način je preko misijskih kutijica

I TI MOŽEŠ BITI MALI MISIONAR!

NA KARTI SVIJETA NACRTAJ SEBE.
NACRTAJ SE TAMO GDJE BI RADO BIO MISIONAR.

Kateheza za srednju školu

Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu

s. Gita Klobučar

Družba milosrdnih sestara sv. Križa

Cilj:

- upoznati učenike sa sadržajem poruke pape Franje prigodom Svjetskog dana misija 2019.
- razmišljati o potrebi svakodnevna svjedočenja kršćanskog života
- ukazati na neodvojivu povezanost svjedočanstva kršćanskog života i misijskog poziva

Oblici rada:

Rad u paru, rad u skupinama, frontalni rad

Nastavna sredstva i pomagala:

- papiri, olovke
- pripremljeni tekstovi za rad u skupini
- računalo, projektor

Tijek susreta

Molitveno-meditativni početak

Gospodine, učini me oruđem svoga mira:

Gdje je mržnja, da donosim ljubav!

Gdje je uvreda, da donosim praštanje!

Gdje je nesloga, da donosim jedinstvo!

Gdje je zabluda, da donosim istinu!

Gdje je sumnja, da donosim vjeru!

Gdje je očaj, da donosim nadu!

Gdje je tama, da donosim svjetlo!

Gdje je žalost, da donosim radost!

Gospodine, učini da ne tražim

da me tješe, nego da ja tješim druge;
da ne zahtijevam da me razumiju,
nego da se trudim razumjeti druge;
da ne tražim samo da me ljube,
nego da i ja ljubim druge!
Jer tko daruje – prima,
tko prašta – bit će mu oprošteno
i tko umire sebi – rađa se za vječni život!
(Sv. Franjo Asiški)

Motivacija

Učenici u paru izvlače papir na kojem je navedena problemska situacija. Učenici se trebaju zamisliti o navedenoj situaciji, promisliti kako bi postupili te razgovarati o mogućnosti i potrebi svjedočenja kršćanskog života.

Problemske situacije:

- Budući da u školi pohađaš nastavu vjeronauka, tvoji te prijatelji na treniranju redovito zadirkuju i ismijavaju...
- Nastavnik je tijekom svojeg izlaganja počeo kritizirati i ocrnjivati Crkvu te zbijati neukusne šale, koje su ostali učenici oduševljeno prihvatili...
- Na stajalištu čekaš s prijateljima autobus koji kasni. Svi ste već vrlo uzrujani jer kasnite na koncert. Jedan od nazočnih počne psovati kršćanske svetinje...
- Nalaziš se s prijateljima na ručku. Hoćeš li se prekrižiti prije jela?
- U društvu se započne razgovor o legalizaciji pobačaja. Neki od prisutnih zapitkuju te kako Crkva može u 21. stoljeću biti tako konzervativna po tom pitanju...
- U kafiću si s društvom. Tog si puta ti častio/la, a konobar ti je zabunom vratio 50 kn više. To si primijetio/la samo ti i prva misao ti je bila: „Baš dobro, ionako sam u krizi s lovom!“

Najava teme

Isus je povjerio svojim učenicima jedan važan zadatak: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.“ (Mk 16, 15) Trenutak u kojem im daje taj zadatak, prema izvještaju sv. Marka, zadnje je njegovo izravno obraćanje prije nego je bio uznesen na nebo. To što upravo u tim zadnjim trenucima zajedništva daje učenicima to poslanje, govori nam o velikoj važnosti tog poslanja, tog zadatka. Nije Isus to poslanje uputio samo svojim apostolima. Taj zadatak primili smo i mi kad samo sakramentom krštenja postali njegovi učenici, članovi Crkve. Naša vjera u Božju ljubav jest najvažnija stvar koju smo primili. Mi, kršteni i poslani u ovaj svijet, imamo zadatak: svojim životom svjedočiti veliku Božju ljubav prema svakom čovjeku.

Rad u skupinama

Učenici se dijele u skupine. Svaka skupina dobiva jedan tekst, koji treba zajedno pročitati, a zatim o tekstu razgovarati uz pomoć

priloženih pitanja. Nakon rada s tekstem učenici zajedno osmišljavaju rješenje problemske situacije.

PRVA SKUPINA

Iz knjige *Tvitanje s Bogom*, “Salesiana”, Zagreb, 2018., str. 420:

Kako ja mogu pomoći širiti evanđelje?

Evanđelje našega Gospodina Isusa tako je važno da svatko mora imati priliku čuti ga! Svi su vjernici potrebni kako bi se to ostvarilo. Iskustvo nije uvjet i ne moraš biti savršen kršćanin kako bi širio evanđelje. Tvoj zanos i ljubav prema Isusu sve je što ti treba. Jesi li za?

Ako imaš vjere u Isusa, onda on i tebe zove da pomogneš širiti evanđelje Božje ljubavi. S dobrim je razlogom sv. Petar rekao: „Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakom koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ali blago i s poštovanjem, dobre savjesti.“ (1 Pt 3, 15–16) Ova posljednja napomena izni-

mno je bitna. Svaka osoba ima veliku vrijednost u očima Boga, našeg Stvoritelja. Nikoga se ne može prisiliti da vjeruje u Božju ljubav: ona je uvijek slobodan izbor. Uvijek se moramo truditi da se prema ljudima odnosimo blago i s poštovanjem. Mi možemo svjedočiti i širiti riječ Božju, ali ne možemo promijeniti srce niti jedne osobe. Samo Božji Duh Sveti to može učiniti. No ono što možemo učiniti jest iznijeti svoje svjedočanstvo i pričati o svome odnosu s Isusom i Crkvom. Najvažnija stvar koju možemo napraviti za nekoga drugoga jest pružiti primjer svoga osobnog odnosa s Isusom.

Idi i razgovaraj s ljudima. Pričaj im o svojoj vjeri, o svom iskustvu Krista. I moli za njih. Ne samo da ćeš rasti u svojoj vlastitoj vjeri, nego ćeš i uvelike otkriti koliko je naša vjera logična. Ne postoji niti jedan valjan dokaz protiv katoličke vjere, zato što ona donosi samo jednu ključnu poruku, istinu koji nam je Isus donio: „Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne.“ (Iv 3, 16) Kao što je papa Franjo rekao: „Idite, ne bojte se i služite. Ako budete slijedili te tri ideje, iskusit ćete da onaj koji evangelizira druge sam doživljava evangelizaciju, onaj tko prenosi radosti vjere prima još radosti... Isus računa na tebe! Crkva računa na tebe! Papa računa na tebe! Neka te Marija, Isusova i naša majka, uvijek prati svojom nježnošću: ‘Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode.’ (Mt 28, 19)“ (HOMILIJA, 28. srpnja 2013.)

PITANJA ZA RAD U SKUPINI:

- Koja je poruka ovog teksta?
- Izdvoji jednu rečenicu (ili misao) iz teksta koja ti se posebno svidjela i pokušaj objasniti zašto.
- Je li ostvarenje poslanja koje Isus daje svojim učenicima („Pođite po svem svijetu,

propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.“) moguće samo ako si svećenik, redovnik/redovnica, misionar/misionarka?

– Na koji način ti osobno možeš ispuniti poslanje koje Isus daje svojim učenicima?

ZADATAK:

Zamislite da ste se svi vi, članovi ove skupine, nakon velika brodoloma našli na nekome nepoznatom otoku. Otok nastanjuje jedno pleme ljudi koji su vrlo dobroćudni prema vama i dopuštaju vam ostaniti na otoku, ali uz jedan uvjet: da im objasnite svoja vjerska uvjerenja i upoznate ih sa svojim Bogom. Specifičnost tog plemena jest da oni jedni s drugima komuniciraju pjevajući. Osmislite kako biste im posvjedočili svoju vjeru i navijestili Isusovu radosnu vijest.

DRUGA SKUPINA

Iz knjige *Tvitanje s Bogom*, „Salesiana“, Zagreb, 2018., str. 420:

Kako ja mogu pridonijeti naviještanju evanđelja

– Za početak ćeš trebati poraditi na svome vlastitom odnosu sa Isusom. To se u prvom redu radi molitvom, u kojoj nalaziš vremena za Isusa. Molitva je prvi način evangelizacije. Isus ti želi dati snagu da rasteš u svojoj vjeri i sposobnosti da o njemu govoriš. To čini na poseban način po sakramentima. Na krštenju i svetoj potvrdi primio si Duha Svetoga. Isus će ti uvijek iznova oprostiti u sakramentu pomirenja, a njegovo ljubav primaš euharistiji.

– Zatim, naravno, trebaš znati o čemu govoriš. Nastavi učiti o svojoj vjeri, Crkvi, molitvi i kršćanskom životu. Najviše od svega pokušaj što češće čitati Bibliju i moliti uz

nju. To je riječ kojom ti on želi progovoriti upravo ovog trenutka. Na taj način možeš učiti o smislu svoje vjere i prepoznati koliko je logična i smisljena.

– Treće, usudi se govoriti iz srca. Usudi se govoriti o svom iskustvu Isusa. Nemoj reći: „Kršćani vjeruju da...“; već umjesto toga reci: „Svim svojim srcem vjerujem da te Bog voli.“ Možeš to reći i svojim riječima. Ljudi posvećuju više pozornosti načinu na koji nešto kažeš nego točnim riječima koje koristiš. Pokaži koliko ti je stalo do Isusa! Ne boj se: Isus je obećao pomoć Duha Svetoga svima koji o njemu žele iskreno govoriti (Mk 13, 11).

PITANJA ZA RAD U SKUPINI:

- Koja je poruka ovog teksta?
- Izdvoji jednu rečenicu (ili misao) iz teksta koja ti se posebno svidjela i pokušaj objasniti zašto.
- Je li ostvarenje poslanja koje Isus daje svojim učenicima („Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.“) moguće samo ako si svećenik, redovnik/redovnica, misionar/misionarka?
- Na koji način ti osobno možeš ispuniti poslanje koje Isus daje svojim učenicima?

ZADATAK:

Zamislite da ste se svi vi, članovi ove skupine, nakon velika brodoloma našli na nekome nepoznatom otoku. Otok nastanjuje jedno pleme ljudi koji su vrlo dobroćudni prema vama i dopuštaju vam ostaniti na otoku, ali uz jedan uvjet: da im objasnite svoja vjerska uvjerenja i upoznate ih sa svojim Bogom. Specifičnost tog plemena jest da oni jedni s drugima komuniciraju pjevajući. Osmislite kako biste im posvjedočili svoju vjeru i navijestili Isusovu radosnu vijest.

TREĆA SKUPINA

Iz poruke pape Franje za Svjetski dan misija 2019.:

Naslov ove poruke glasi isto kao i tema Misijskog mjeseca listopada: Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu. Proslava ovog mjeseca pomoći će nam ponovno otkriti misijsku dimenziju naše vjere u Isusa Krista, vjere koja nam je besplatno dana kao dar na krštenju. Naša sinovska pripadnost Bogu nije nikada pojedinačni, nego je uvijek crkveni čin: iz zajedništva s Bogom, Ocem, Sinom i Duhom Svetim, mi smo, zajedno s mnogom našom braćom i sestrama, rođeni na novi život. Ovaj božanski život nije proizvod koji se prodaje, nego bogatstvo koje treba darivati, prenositi i naviještati: to je smisao poslanja. Taj smo dar besplatno primili i besplatno ga dijelimo s drugima, ne isključujući nikoga. Bog želi da se svi ljudi spase i prispiju spoznaji istine te iskuse njegovo milosrđe zahvaljujući Crkvi, sveopćem sakramentu spasenja.

Crkva je u misiji u svijetu: vjera u Isusa Krista daje nam vidjeti sve stvari u pravome svjetlu, omogućujući nam da promatramo svijet Božjim očima i srcem; nada nas otvara vječnim obzorima božanskog života čiji smo uistinu dionici; ljubav, čiji nam je predokus dan u sakramentima i bratskoj ljubavi, potiče nas ići sve do nakraj svijeta. Crkva u izlasku sve do nakraj svijeta zahtijeva stalno i trajno misijsko obraćenje. Koliki nam svetci, koliki muškarci i žene vjere svjedoče, pokazuju da je ta neograničena otvorenost, taj milosrdni izlazak moguć i ostvariv, jer je vođen ljubavlju i njezinim najdubljim značenjem kao dar, žrtva i besplatnost! Neka onaj tko propovijeda Boga bude Božji čovjek.

To je zapovijed koja nas se izravno tiče: ja sam uvijek misija; ti si uvijek misija; svaki je krštenik i svaka krštenica misija. Onaj tko ljubi nikada ne miruje, nešto ga tjera da izlazi iz samog sebe,

privučen je od drugih i privlači druge, daruje se drugomu i gradi odnose koji daju život. Za Božju ljubav nitko nije beskoristan ili beznačajan. Svatko je od nas jedna misija u svijetu, jer je plod Božje ljubavi. Čak i ako moj otac i moja majka lažima, mržnjom i nevjernošću izdaju svoju ljubav, Bog nikada ne opoziva dar života. Od vječnosti je predodredio da sva njegova djeca budu dionici njegova božanskoga i vječnog života.

PITANJA ZA RAD U SKUPINI:

- Koja je poruka ovog teksta?
- Izdvoji jednu rečenicu (ili misao) iz teksta koja ti se posebno sviđela i pokušaj objasniti zašto.
- Je li ostvarenje poslanja koje Isus daje svojim učenicima („Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.“) moguće samo ako si svećenik, redovnik/redovnica, misionar/misionarka?
- Na koji način ti osobno možeš ispuniti poslanje koje Isus daje svojim učenicima?

ZADATAK:

Zamislite da ste se svi vi, članovi ove skupine, nakon velika brodoloma našli na nekome nepoznatom otoku. Otok nastanjuje jedno pleme ljudi koji su vrlo dobroćudni prema vama i dopuštaju vam ostati na otoku, ali uz jedan uvjet: da im objasnite svoja vjerska uvjerenja i upoznate ih sa svojim Bogom. Specifičnost tog plemena jest da oni jedni s drugima komuniciraju pjevajući. Osmislite kako biste im posvjedočili svoju vjeru i navijestili Isusovu radosnu vijest.

ČETVRTA SKUPINA

Iz poruke pape Franje za Svjetski dan misija 2019.:

To je zapovijed koja nas se izravno tiče: ja sam uvijek misija; ti si uvijek misija; sva-

ki je krštenik i svaka krštenica misija. Onaj tko ljubi nikada ne miruje, nešto ga tjera da izlazi iz samog sebe, privučen je od drugih i privlači druge, daruje se drugomu i gradi odnose koji daju život. Za Božju ljubav nitko nije beskoristan ili beznačajan. Svatko je od nas jedna misija u svijetu, jer je plod Božje ljubavi. Čak i ako moj otac i moja majka lažima, mržnjom i nevjernošću izdaju svoju ljubav, Bog nikada ne opoziva dar života. Od vječnosti je predodredio da sva njegova djeca budu dionici njegova božanskoga i vječnog života.

Ovaj nam se život daruje u krštenju, koje nam daje dar vjere u Isusa Krista, pobjednika nad grijehom i smrću, preporuča nas na Božju sliku i sličnost i ucjepljuje nas u Kristovo tijelo, koje je Crkva. U tom smislu krštenje je dakle uistinu potrebno za spasenje jer nam jamči da smo, uvijek i svugdje, sinovi i kćeri u Očevoj kući, a nikada siročad, stranci ili robovi. Ono što je u kršćaninu sakramentna stvarnost – čije je ispunjenje euharistija – ostaje poziv i određenje svakog muškarca i žene u očekivanju obraćenja i spasenja. Krštenje je ispunjeno obećanje Božjeg dara koje čovjeka čini sinom u Sinu. Mi smo djeca naših roditelja po tijelu, ali u krštenju nam je dano prvotno očinstvo i istinsko majčinstvo: nitko ne može imati Boga za Oca ako nema Crkvu za majku.

Tako je u Božjem očinstvu i majčinstvu Crkve ukorijenjeno naše poslanje, jer je u krštenje utkano slanje koje je Isus izrazio u zapovijedi danoj nakon uskrsnuća: kao što je Otac poslao mene, ja šaljem vas ispunjene Duhom Svetim da pomirite svijet. To je poslanje kršćaninova zadaća: nikomu se ne smije uskratiti navještaj da je pozvan biti posinovljeno dijete Božje i prepoznati svoje osobno dostojanstvo i vrijednost svakoga ljudskog života od začeca do prirodne smrti. Rašireni sekularizam, u kojem dolazi do agresivna kulturnog odbacivanja Božjeg

očinstva u našoj povijesti, sprječava svako istinsko sveopće bratstvo, koje se izražava u uzajamnu poštovanju života svakoga ljudskog bića. Bez Boga Isusa Krista svaka se razlika svodi na paklenu prijetnju, koja sprječava svako bratsko prihvaćanje i plodonosno jedinstvo ljudskog roda.

PITANJA ZA RAD U SKUPINI:

- Koja je poruka ovog teksta?
- Izdvoji jednu rečenicu (ili misao) iz teksta koja ti se posebno sviđela i pokušaj objasniti zašto.
- Je li ostvarenje poslanja koje Isus daje svojim učenicima („Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.“)

moguće samo ako si svećenik, redovnik/redovnica, misionar/misionarka?

– Na koji način ti osobno možeš ispuniti poslanje koje Isus daje svojim učenicima?

ZADATAK:

Zamislite da ste se svi vi, članovi ove skupine, nakon velika brodoloma našli na nekome nepoznatom otoku. Otok nastanjuje jedno pleme ljudi koji su vrlo dobroćudni prema vama i dopuštaju vam ostati na otoku, ali uz jedan uvjet: da im objasnite svoja vjerska uvjerenja i upoznate ih sa svojim Bogom. Specifičnost tog plemena jest da oni jedni s drugima komuniciraju pjevajući. Osmislite kako biste im posvjedočili svoju vjeru i navijestili Isusovu radosnu vijest.

Izlaganje rezultata rada

Po završetku rada u skupinama svaka skupina izlaže rezultate.

Sinteza s aktualizacijom

Isusovo poslanje upućeno njegovim učenicima prije 2000 godina aktualno je i danas i ostaje aktualno za sve Isusove učenike za uvijek. Bog svakomu čovjeku želi pokazati svoju bezuvjetnu ljubav. Najveći pokazatelj Božje ljubav jest osoba: Isus Krist. Svatko tko u svojem životu iskusi Božju ljubav, upozna Isusa Krista, pozvan je i drugima o njoj govoriti: riječima, svojim životnim nazorima i odabirima, pomaganjem bez želje za naplatom. U Crkvi postoje oni koji su tomu Isusovu zadatku posvetili život i ispunjavaju ga na jedan poseban način. Vidjet ćemo njihov primjer ispunjenja poslanja koje Isus daje svakomu od nas.

Video prilog *Misionari nade* u trajanju od 2 min. i 45 s. (<https://youtu.be/UqnPrzuy-Sc>).

Skup aktivnosti za djecu predškolske dobi

Ovaj lijepi od Boga stvoreni svijet **Tijek aktivnosti**

Blaženka Matković i Marina Jagarinec,
odgojiteljice

S. Lidija Vuksanović, pedagoginja
Dječji vrtić sv. Male Terezije, Zagreb

Odgajno-obrazovna skupina:

starija vrtićka skupina

Ciljevi aktivnosti:

- pobuditi kod djece predškolske dobi zanimanje za otkrivanje ljepote od Boga stvorena svijeta
- proširivanje dječjeg znanja o afričkom kontinentu; upoznavanje s ljepotom druge kulture, civilizacije i običaja
- upoznavanje s misionarskim radom u Africi

Zadaće:

- stvaranje pozitivne slike o sebi i svijetu koji nas okružuje
- učimo i živimo dječja prava
- upoznavanje s djecom koja žive u veoma teškim uvjetima, s djecom bez roditelja te s djecom koja nemaju mogućnost obrazovanja
- upoznavanje s problemima djece u Africi
- razvijanje empatije i osjećaja brige za druge koji žive u siromaštvu i nemaju vrtić
- pomoći prijateljima koji nemaju slične uvjete života kao mi

Uvodni dio:

- pjesma s pokretima *Tko stvori*
- svjetiljka globus u vjerskom kutiću
- pripovijedanje biblijskog teksta *Post 1, 1-2, 3*
- posjet Tehničkomu muzeju – Planetarij
- uređenje novog kutića u sobi – Sunčev sustav
- uređenje kutića Afrika

Životno-praktične i radne aktivnosti:

- kulturno ophođenje – čarobne riječi: *molim, hvala, izvoli, oprost*
- pomažem prijatelju – pri oblačenju, obuvanju i sl.
- gdje stanujem – kako se zove moja ulica, grad, država
- kako se izražava suosjećanje
- kako pomažemo jedni drugima
- kako tražiti pomoć

Raznovrsne igre:

- društvena igra – putovanje po Africi
- igra građenja – gradimo afričko selo

Društvene i društveno-zabavne aktivnosti: Poticajna pitanja

- posjet vrtiću svećenika misionara iz Afrike našem vrtiću
  - posjet vrtiću sestre misionarke iz Afrike
- Stvaranje svijeta:

- Kakav je svijet koji je Bog stvorio?

Umjetničke aktivnosti:

- UNICEF-ova pjesma *Ne rugaj se*
- Afričke narodne priče:
  - *Prijateljstvo majmuna i zeca* (prema motivima narodne priče iz Konga)
  - *Prijateljstvo orla i kornjače* (afrička narodna priča)
  - *Anaseova priča* (afrička narodna priča)

Bog je stvorio puno ljudi na svijetu, stvorio je lijep svijet. (Luka)
Svijet je lijep, pun je zelenih i plavih boja. (Vita)
Bog je stvorio okrugao svijet, pun šarenih boja. (Leon)

- Što ti se najviše sviđa?

Meni se najviše sviđa što je Bog stvorio mene. (Dora)
Moji su mi prijatelji najdraži, sretan sam što ih je Bog stvorio. (Matej)
Meni se najviše sviđa što je Bog stvorio more. Volim kad me tata baca u more i kada zajedno ronimo. (Šime)

- Zašto je Bog stvorio svijet?

Bog je stvorio svijet da bi ljudi imali gdje živjeti. (Ena)
Čitao sam Bibliju, Bog je stvorio svijet da ne bi bila tama. (Šime)
Da bi ljudi, životinje i biljke imale gdje živjeti. (Iva)

- Kako se ti osjećaš kada napraviš nešto lijepo?

Kada napravim nešto lijepo, dobro se osjećam, veoma dobro, ponosna sam na sebe. (Gabriela)

Osjećam se super, jer uvijek dobijem sladoled kad sam dobar. (Gabriel)

Osjećam se dobro jer sam učinila dobru stvar. (Eliza)

Aktivnosti raznovrsna stvaranja i izražavanja:

- stvaranje svijeta po danima – vodene boje
- afrička umjetnost – tempere
- afričke maske – tempere
- afrička odjeća – pastele
- afričko pismo – tuš
- misijska krunica – modeliranje u glini
- izrada afričkih ogrlica od pedagoški neoblikovana materijala
- tradicionalni afrički ples
- izrada plakata: afričke životinje
- izrada makete: afričko selo
- izrada makete: moj grad Zagreb
- pismo prijateljima u Africi: „Želimo vam nešto pokloniti, što želite?“

Istraživačko-spoznajne aktivnosti:

- obrazovni DVD o životu u Africi
- istraživačke aktivnosti s vodom i zemljom

Specifične aktivnosti s kretanjem:

- plesanje afričkog plesa

- Kako se ti osjećaš kada nekomu nešto pokloniš?

AFRIČKA UMJETNOST

DRAŽI PRIJATELJI IZ AFRIKE!

S. JOSIPA MIŠIONARKA PRIČALA
 NAM JE PUNO O VAMA.
 NA SLIKAMA NAM JE POKAZALA
 GDJE ŽIVITE.
 MI VAM ŽELIMO POMOĆI, ŠTO
 BI HTJELI DA VAM POŠALJEMO.
 SAD VAM ŠALJEMO SLATKIŠE
 KOJE SMO SKUPLJALI U KORIZI MI.
 VOLIMO VAS!

Djeca imaju crnu boju kože, jer je u Africi uvijek sunce. (Emma)

Djeca u Africi rode se s tamnom bojom kože. (Ela)

- Kojim jezikom govore djeca u Africi?

Djeca govore afričkim jezikom, a možda i engleskim. (Petra)

Djeca u Africi govore nekim čudnim jezikom, uopće ih ne mogu razumjeti. (Lana)

- Idu li djeca u Africi u vrtić i kako njihov vrtić izgleda?

Oni nemaju vrtić jer nemaju novca. (Matej)

Njihov vrtić izgleda kao škola, mnogo ih je zajedno u jednoj prostoriji. (Leon)

Misionari u Africi:

- Kako mi možemo pomoći djeci u Africi?

Ako im damo hranu, vode i igračke, bit će sretni. (Petra)

Možemo im sagraditi vrtić, tako da se mogu igrati sa svojim prijateljima. (Iva)

- Tko su misionari i što rade?

Misionari odlaze u Afriku i pomažu djeci da ona budu sretna. (Gabriela)

Misionari čuvaju djecu, pomažu im kupiti što treba. (Bruna)

Literatura:

Blažević, B.: *Stvaranje svijeta*, „Teovizija“, Zagreb, 2001.

Blažević, B. – Pišković, K.: *Njihovo je kraljevstvo nebesko*, „Kršćanska sadašnjost“, Zagreb, 2006.

Bojović, D.: *Više od igre: svijet u meni*, „Harfa“, Split, 2015.

Super se osjećam jer činim dobra djela. (Sven)

Nisam se osjećao najbolje jer sam morao bratu dati najdražu igračku. (Ivan)

- Što možeš pokloniti djeci u Africi?

Ja bih im poklonila svoju igračku, jer djeci u Africi trebaju igračke, a ja ih imam vrlo mnogo. (Leonarda)

Djeca u Africi potrebna je čista voda i puno hrane. (Mila)

Poklonio bih im novi vrtić, tako da i njima bude lijepo u vrtiću kao i meni. (Lovro)

Afrički kontinent:

- Koju boju kože imaju djeca na afričkom kontinentu?

Žalosna otajstva misijske krunice

Uvod u misijska otajstva

Papa Ivan Pavao II. obilježio je početak svojega 25-godišnjeg pontifikata uvođenjem promjena u *Krunicu*, moljenu na isti način stoljećima. U svojem apostolskom pismu *Rosarium Virginis Mariae* (16. listopada 2002.) proglasio je Godinu Krunice od listopada 2002. do listopada 2003. i pozvao katolike na buđenje njihove vjere razmišljanjem o otajstvima Kristova života u „zajedništvu ‘sa’ i ‘u’ školi njegove svete Majke“. Uz radosna, žalosna i slavna otajstva, papa je predložio da se dodaju još i otajstva svjetla, koja otkrivaju pet značajnih trenutaka u Kristovu javnom životu: „(1) njegovo krštenje na Jordanu, (2) njegovu objavu na svadbi u Kani, (3) naviještanje kraljevstva Božjega i poziv na obraćenje, (4) njegovo preobraženje i, na kraju, (5) njegovu ustanovu euharistije, kao sakramentni izraz pashalnog otajstva“. Dodavanjem tih novih otajstava u *Krunicu* Crkva vjerno slijedi „tradicionalni oblik svakoga bitnog vida molitve“, pruža joj novu životnost i obnavlja kršćansku duhovnost.

Izvorno su razmišljanja pape Ivana Pavla II. o otajstvima svjetla razmišljanja o „misijskim otajstvima“, koja uključuju otajstva „utjelovljenja, Bogojavljenja, poziva Dva-naestorice, pranje nogu i slanje učenika u svijet“.

Misijska otajstva ukorijenjena su u *Svetom pismu*, posebno u evanđeljima. Meditacija za svako pojedino otajstvo uključuje odlomak *Svetog pisma*, s kratkim misijskim raz-

mišljanjem. Životni put svakog misionara jedinstven je i stoga su misijska razmišljanja neiscrpna. Svako otajstvo poziva nas na sve dublje i dublje promišljanje i poniznost, dok dopuštamo Bogu da s nama razgovara i vodi nas u našem pojedinačnom misijskom poslanju.

Molimo da razmišljanja o tim misijskim otajstvima osnaže duh svih misionara te obogate misijsku duhovnost svakoga od nas. Misijska otajstva namijenjena su svima, jer je svako ljudsko biće, kao dijete Božje, pozvano naviještati kraljevstvo Božje. Razmišljanje o tim otajstvima dovodi nas do sve veće ljubavi prema Božjem poslanju, do velikodušnijeg odgovora na misijski poziv i do neposrednijeg odnosa sa svim misionarima u svijetu.

Neka Bog Ljubavi, u zajednici s Blaženom Djevicom Marijom, Gospodom od Krunice i Majkom Misija, svetim Franjom Ksaverskim i svetom Terezijom od Djeteta Isusa te svim misionarskim svetcima i mučenicima nastavi voditi naše misijsko putovanje i podupire naš misijski duh.

Prvo otajstvo misija – utjelovljenje

Riječ Božja

„U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga.

Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Svemu što postade u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo; i svjetlo u tami

svijetli i tama ga ne obuže... I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedino-rođenac od Oca – pun milosti i istine.“ (Iv 1, 1 – 5; 14)

Misijsko razmišljanje

Trojstveni Bog izvor je poslanja i tajna utjelovljenja također istinski određuje život misionara. Bog je misija i misionar. Bog je postao jedan s nama, u našem čovječanstvu i u našem svijetu, da bi dijelio naše radosti, naše borbe, naše tuge i nade, i to je središnja poruka misija. Jer „Bog je tako ljubio svijet da je poslao svoga Sina u svijet, da onaj koji vjeruje u njega ima život vječni“ (Iv 3, 16 – 17). Stoga je za svakog misionara od najveće važnosti da se usko poistovjećuje, i to ne samo s primateljima riječi, „poslanjem“, nego i s Riječju koja je postala tijelom, „misionarom svih misionara“.

Drugo otajstvo misija – Bogojavljenje

Riječ Božja

„Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskome u dane Heroda kralja, gle, mudraci se s Istoka pojaviše u Jeruzalemu raspitujući se: ‘Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti...’ Oni saslušavši kralja, pođoše. I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak iđāše pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. Kad ugledaše zvijezdu, obrađovaše se radošću veoma velikom. Uđu u kuću, ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu ničice i poklone mu se. Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove: zlato, tamjan i smirnu.“ (Mt 2, 1 – 2; 9 – 11)

Misijsko razmišljanje

Prvi svjedoci Božjeg dolaska na svijet u ljudskom tijelu bili su obični ljudi ponizna srca – Marija i Josip, zatim siromašni pastiri i mudraci. Budući da su mudraci s Istoka bili dovoljno ponizni da kleče, da „padnu na koljena“, i dovoljno mudri da priznaju granice svojeg znanja, Bog im je očitovao tajnu poslanja kad su nakon duga i teška puta napokon vidjeli Dijete i njegovu majku Mariju. Misionar je onaj koji ponizno kleči, osluškuje i dopušta da ga vodi Duh, prepoznaje i dijeli Božje darove, koji je ispunjen radošću i zahvalnošću. Slijedeći primjer mudraca, koji su se tijekom svojeg putovanja morali suočiti s različitim izazovima i nesigurnostima, i misionar mora prolaziti razne borbe i pritom nikada ne izgubiti iz vida svjetlost, „zvijezdu svjetla“. Kraljevi s Istoka predstavljaju sve ljude dobre volje i mira, sve migrante raznih rasa i kultura i mnoga lica misije.

Treće otajstvo misija – poziv Dvanaestorice

Riječ Božja

„Isus uziđe na goru i pozove koje sam htjede. I dođoše k njemu. I ustanovi Dvanaesticu da budu s njime i da ih šalje propovijedati...“ (Mk 3, 13 – 14)

Misijsko razmišljanje

Prije nego što je pozvao dvanaesticu učenika i prije bilo kojega velikog događaja u svojem životu Isus moli. Misionar je osoba molitve i uvijek traži pomoć Duha Svetoga, u svakoj odluci koju donosi. Isus je svakog misionara nazvao imenom (osobni poziv), da bude s njim (učenik) i da bude poslan (misionar). Broj dvanaest simbolizira Cr-

kvu, koja je po prirodi misionarska. Poziv na učenje i poziv je na sudjelovanje u pro-ročkoj Isusovoj misiji „biti blagovjesnikom siromasima, proglasiti sužnjima oslobođe-nje, vid slijepima, na slobodu pustiti potla-čene, proglasiti godinu milosti Gospodnje“ (Lk 4, 18 – 19). Isusovo misijsko djelovanje konkretno se očitivalo, između ostaloga, u njegovu susretu i dijalogu sa Samarijan-kom (Iv 4, 1 – 42) Misionar je pozvan otvo-riti se svakoj osobi, imati suosjećanja i biti spreman na dijalog sa siromašnima i mar-ginaliziranima, s ljudima iz svih kultura i religijskih tradicija. Učenici su, nakon što su najprije pozvani dijeliti puninu Božje ljubavi Isusova života i poslanja, poslani na-viještati poruku kraljevstva (Lk 9, 2). Poziv na sudjelovanje u Isusovoj misiji upućen je svima i zahtijeva velikodušan odgovor, jer „žetva je velika, ali radnika malo“ (Lk 10, 2).

Četvrto otajstvo misija – pranje nogu

Riječ Božja

Isus „za večerom ... odloži haljine, uze ubrus i opasa se“. „Nalije zatim vodu u pra-onik i počne učenicima prati noge i otirati ih ubrusom kojim je bio opasan. Dođe tako do Šimuna Petra. A on će mu: ‘Gospodine! Zar ti da meni pereš noge?’ Odgovori mu Isus: ‘Što ja činim, ti sada ne znaš, ali shvatit ćeš poslije...’ Kad im dakle oprao noge, uze svoje haljine, opet sjede i reče im: ‘Razu-mijete li što sam vam učinio? Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite jer to i jesam! Ako dakle ja – Gospodin i Učitelj – vama oprah noge, treba da i vi jedni dru-gima perete noge. Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih.’“ (Iv 13, 2; 4 – 7; 12 – 15)

Misijsko razmišljanje

Pranje nogu Isusovih učenika primjer je misionarske službe. Misionar je onaj koji pomno prati život svojeg Učitelja – ne biti služen, već služiti (vidi Mk 10, 45). Isus je svojim primjerom učio svoje učenike da budu misionari služenja i ljubavi prema svima. Misionar mora najprije poučavati svojim primjerom, svjedočenjem svojega kršćanskog života. Kao što noge simboliziraju pokretnost, tako i misionar neprestano slijedi Isusove korake, uvijek je spreman ići i služiti svima, u bilo koje vrijeme i kamo god da je poslan. Slijediti Isusove korake međutim nije lako. Za pranje nogu drugih treba puno poniznosti i žrtvovanja. Dakle misionar je onaj koji se mora odreći sebe, uzeti svoj križ i slijediti Isusa (vidi Mt 16, 24). Sam čin pranja nogu ne simbolizira samo poniznu službu i žrtvu, nego i bezuvjetnu ljubav prema Bogu, pranje svega u nama što bi moglo biti prepreka da bismo bili vjerodostojni Božji poslanici i glasnici radosne vijesti.

Peto otajstvo misija – slanje učenika u svijet

Riječ Božja

„Jedanaestorica pođoše u Galileju na goru kamo im je naredio Isus... Isus im pristupi i prozbori:
'Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta.'“ (Mt 28, 16 – 20)

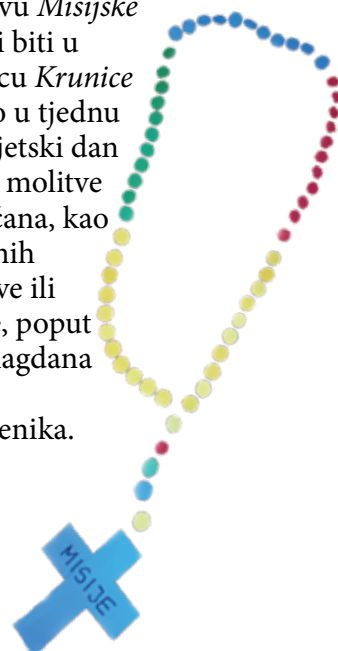
Misijsko razmišljanje

Poslan od Oca, u zajedništvu s Duhom Svetim, uskrsli Krist šalje svoje učenike da

nastave njegovo božansko poslanje. „Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.“ (Iv 20, 21) Svojim potpunim predanjem i pouzdanjem u prisutnost Trojstvenog Boga misionar je poslan da bude svjedok nade i novog života u svijetu. Iako je misija u početku ponuđena određenim ljudima, u određeno vrijeme i na određenom mjestu, misija je ubuduće ponuđena svima i nadilazi prepreke kultura, vremena i prostora. „Gospodin je“ (Iv 21, 7) koji zove, koji pročišćuje i koji šalje. Sveti Pavao pita: „Kako da prizovu onoga u koga ne povjerovali? A kako da povjeruju u onoga koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika? A kako propovijedati bez poslanja?“ (Rim 10, 14 – 15) Čak i u sutonu svojeg života misionar ostaje znak radosne vijesti i živi podsjetnik svima da nas Bog voli i da će uvijek biti s nama.

Prijedlozi kada moliti misijska otajstva

U skladu s liturgijskom godinom, prikladno vrijeme za molitvu *Misijske krunice* moglo bi biti u listopadu, mjesecu *Krunice* i misija, posebno u tjednu prije i za sam Svjetski dan misija, u Tjednu molitve za jedinstvo kršćana, kao i za Dan duhovnih zvanja, za Duhove ili neke druge dane, poput Bogojavljenja, blagdana apostola, svetih misionara i mučenika.

Dodatak

Papinska misijska djela

Papinska misijska djela animiraju i koordiniraju misijsku djelatnost Crkve na svim kontinentima. Uče ljude da molitvom i materijalnom pomoći pomažu misijskim zemljama, poštujući dostojanstvo svakog čovjeka. Misionari pomažu ljudima u potrebi, bez obzira na njihovu boju kože, vjeru ili nacionalnost.

Papinska misijska djela

- oblikuju kršćanske zajednice u kojima ljudi mogu živjeti svoju vjeru u miru i pravdi
- igraju važnu ulogu u borbi protiv siromaštva, nepismenosti, bolesti, nepravde i izrabljivanja
- podupiru i potiču mnoga zanimanja u lokalnim zajednicama
- sustavno brinu o osnovnim potrebama djece, štite njihova prava i dostojanstvo, pomažu u njihovu odrastanju, da bi se kao odrasle osobe znali brinuti o sebi

- poštuju autonomiju i identitet lokalnih zajednica, da bi tradicija i običaji mjesnog stanovništva bili dar sveopće Crkve
- promiču solidarnost, poštovanje i ljubav

Sastoje se od četiri ogranka:

Papinsko misijsko djelo za širenje vjere

Odgovorno je za širenje vjere u Isusa Krista među ljudima i pomaže misijskim zemljama u izgradnji infrastrukture potrebne za pomoć potrebitima. Pomaže misionarima, biskupima, svećenicima, redovnicima i mnogim vjernicima u izgradnji i popravku crkava, samostana, župa, škola, formiranju misijskih središta, osposobljavanju vjeroučitelja itd.

- Godine 1926. godine papa Pio XI. ustanovio je za cijelu Crkvu Svjetski dan misija (Misijsku nedjelju), koji se slavi predzadnju nedjelju u listopadu. Na taj

dan cijela Crkva moli i skuplja priloge na misijske nakane Crkve.

- Potičemo vas da u svojoj župi tijekom listopada molite *Misijsku krunicu*. Predlažemo da se ovog listopada molitvom priključite cijelomu svijetu moleći molitvu pape Franje za Izvanredni misijski mjesec.

Papinsko misijsko djelo sv. Djetinjstva

Već 175 godina pod geslom „Djeca pomažu djeci“ ovo djelo pomaže oko 3500 projekata u Africi, Aziji i Latinskoj Americi. Prošle je godine diljem svijeta pomoglo više oko četiri milijuna djece u potrebi. Projekti uključuju gradnju škola i pomoć u školovanju djece, osnovnu medicinsku pomoć, brigu za gladne te žrtve rata, AIDS-a, katastrofa, nasilja, trgovanja djecom itd.

- Za advent pripremamo materijale u kojima djeca mogu upoznati svojeg vršnjaka iz neke misijske zemlje u kojoj djeluju naši misionari. Osim brošure priprema se i adventski kalendar te karta sa zanimljivostima o zemlji koju upoznajemo.
- Dijelimo i misijske kutijice da bi djeca darivanjem stvarala bolju budućnost za svoje vršnjake u potrebi.
- Uključite se u akciju *Snaga riječi koja mijenja svijet*, u kojoj narukvicama u pet različitih boja pomažemo projekte za djecu u misijama.

Papinsko misijsko djelo sv. Petra apostola

Djelo se ponajprije odnosi na pomoć u školovanju i formaciji svećeničkih i redovničkih kandidata. Prošle godine potpomognuto je ukupno 747 sjemeništa i 47 804 sjemeništarca, 248 bogoslovija i 22 349 bogoslova, kao i 6765 novicijata.

- 1. lipnja 2019. godine proslavljeno je

130 godina od osnutka ovog djela.

- Dar za misne intencije i za mise gregorijane šaljemo u misijske zemlje siromašnim svećenicima.
- Potičemo vas da molite za duhovna zvanja u misijskim zemljama.

Papinska misijska zajednica

Potiče svećenike, redovnike, redovnice i laike u svijetu da u svojem okruženju promiču duhovnu i materijalnu pomoć za misijske zemlje.

- Pokrenite misijsku skupinu u svojoj župi, školi, vrtiću.

Misijska svijest u Izvanrednom mjesecu misija

„Prenošenje vjere u promijenjenim okolnostima suvremenog svijeta“

Knjiga prof. dr. Milana Šimunovića o evangelizaciji

Krajem ove godine, 30. studenoga, obilježit će se 100. obljetnica apostolskog pisma *Maximum Illud*, kojim je papa Benedikt XV. želio potaknuti misionarsku odgovornost Crkve u naviještanju evanđelja. Povodom te obljetnice papa je Franjo mjesec listopad 2019. godine proglasio **Izvanrednim misijskim mjesecom**, tijekom kojega Zbor za evangelizaciju naroda i Papinska misijska djela diljem svijeta organiziraju događaje s ciljem poticanja na kreativnost u evangelizaciji ad gentes, na temelju kulturnoga i društvenog konteksta u kojem se nalaze.

U duhu buđenja svijesti o potrebi nove misijske duhovnosti i djelovanja jest i knjiga prof. dr. Milana Šimunovića *Prenošenje vjere u promijenjenim okolnostima suvremenog svijeta*. Nastala kao plod višegodišnje suradnje s misijskim listom *Radosna vijest*, pristupačna je svim profilima vjernika, a može poslužiti pastoralnim djelatnicima i svim vjernicima za nove poticaje i sadržaje, za drugačiji način promišljanja i zamišljanja njihova poslanja.

Cilj knjige istovjetan je s ciljem Izvanrednoga misijskog mjeseca – želi pridonijeti stvaranju novoga misionarskog lica Crkve u kršćanskim zajednicama, dati zamah njezinoj vitalnosti i obnoviti svijest kršćana o suodgovornosti za propovijedanje evanđelja (usp. *Mk 16, 15*).

Knjigu je objavila Nacionalna uprava Papinskih misijska djela u Republici Hrvatskoj i može se naručiti na e-adresi: missio.croatia@misije.hr. Cijena je knjige 30 kn.

Ravnatelji Papinskih misijskih djela

Papinska misijska djela u RH

Nacionalni ravnatelj PMD u RH

Vlč. Antun ŠTEFAN

Biskupijski ravnatelji PMD u RH

Zagrebačka nadbiskupija

Mons. Juraj JERNEIĆ
Svećenički dom
Kaptol 7
10000 ZAGREB

Bjelovarsko križevačka biskupija

Vlč. Ivan NOVAK
Župa Uznesenja BDM
Trg Sidonije Rubido Erdody 12
48268 GORNJA RIJEKA

Križevačka eparhija

Preč. Ivan GRINIŠIN
GKT. Župni ured
Okrugljačka 9
10090 SUSEDGRAD

Sisačka biskupija

Vlč. Ivan FALETAR
Župa sv. Marije Magdalene
Matije Gupca 29
44210 SUNJA

Varaždinska biskupija

Vlč. Dominik VUKALOVIĆ
Župa sv. Leopolda Mandića
Zagorska 17c
48000 KOPRIVNICA

Splitsko-makarska nadbiskupija

Don Jakoslav BANIĆ
Župa Sv. Luka evanđelist
Dubrava bb
21252 TUGARE

Dubrovačka biskupija

Don Frano MARKIĆ
Župa sv. Marije Magdalene
Putniković bb
20248 PUTNIKOVIĆ

Hvarska biskupija

Don Ljubomir GALOV
Župa sv. Stjepana I.
Pape Ivana Pavla II. 4
21460 STARI GRAD

Šibenska biskupija

Don Tomislav PULJIĆ
Župa Presvetog Srca Isusova
Ivana Gundulića 7
22000 ŠIBENIK

Riječka nadbiskupija

Vlč. Kristijan ZEBA
Riječka nadbiskupija
Povjerenstvo za misije
Ivana Pavla II. 1
51000 RIJEKA

Gospićko-senjska biskupija

Vlč. Pero JURČEVIĆ
Župa sv. Ivana Krstitelja
Gornji Kosinj 34
53203 KOSINJ

Krčka biskupija

Don Božidar VOLARIĆ
Župa Rođenja BDM
Placa 3
51512 NJIVICE

Porečka i Pulska biskupija

Vlč. Mirko VUKŠIĆ
Župa Rođenja BDM
1. Maja 3
52220 LABIN

Đakovačko-osječka nadbiskupija

Mons. Luka STRGAR
Nadbiskupijski ordinarijat
Strossmayerov trg 6
31400 ĐAKOVO

Požeška biskupija

Vlč. Perica MATANOVIĆ
Župa Bl. Alojzija Stepinca
Matije Gupca 27
44330 NOVSKA

Zadarska nadbiskupija

Don Jerko VULETA
Župa Kraljice Mira
Ulica I. br. 39
23222 ZEMUNIK

Vojni ordinarijat

Vlč. Slavko RAJIĆ
Tupekova 16s
10360 SESVETE

Papinska misijska djela u BiH

Nacionalni ravnatelj PMD u BiH

Mons. Luka TUNJIĆ

Biskupijski ravnatelji PMD u BiH

Mostarsko-duvanjska i Trebinjsko-mrkan-ska biskupija

Don Pero MILIČEVIĆ
Župa Marije Majke Crkve - Katedrala
Biskupa Čule bb, pp. 54
88000 MOSTAR

Vrhbosanska nadbiskupija

Fra Stipan RADIĆ
Župa sv. Ane
Banbrdo
71254 LEPENICA

Banja lučka biskupija

Mons. Vlado LUKENDA
Alekse Šantića 1
78430 Prnjavor

Vojni ordinarijat

Vlč. Josip TADIĆ
Ministarstvo obrane BIH
Ured katoličkog dušobrižništva
Hamdije Kreševljakovića 98
71000 SARAJEVO

Naši misionari u svijetu

